V

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

6

JOI, 5 FEBRUARIE, 1970, ANUL IV

(124)

ÎN ACEST NUMĂR:

- Ancheta noastră: «CE PRIMIM ÎN SCHIMBUL UNUI BILET DE CINEMA»? (PAG. 4-5)
- *ORIZONT OȘENESC* (PAG. 6-7)
- ÎN CĂUTAREA ORAȘELOR SCUFUNDATE (PAG. 8-9)
- OCHII CELOR... ȘAPTE OCHI! (PAG. 10-11)

SĂPTĂMÎNA TRECUTĂ A FOST PUBLICAT COMUNICATUL CU PRIVIRE LA ÎNDEPLINIREA PLANULUI DE STAT DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA PE ANUL 1969, AN ÎN CARE S-AU OBȚINUT REALIZĂRI DE SEAMĂ ÎN TOATE DOMENIILE VIEȚII ECONOMICE ȘI SOCIALE. POTENȚIALUL INDUSTRIEI NOASTRE SOCIALISTE, BUNĂOARĂ, ESTE OGLINDIT DE FAPTUL CĂ PRODUCȚIA DIN 1969 ESTE APROAPE EGALĂ CU PRODUCȚIA OBȚINUTĂ ÎN ÎNTREAGA PERIOADĂ A ANILOR 1951—1956. AGRICULTURA A FOST DOTATĂ ÎN ANUL CARE A TRECUT CU APROAPE 9 400 TRACTOARE, PESTE 2 800 SEMĂNĂTORI MECANICE, CIRCA 4 400 COMBINE PENTRU CEREALE ȘI CU ALTE MAȘINI PERFECȚIONATE.

AU CONTINUAT LUCRĂRILE DE CONSTRUCȚII PE MARILE ȘANTIERE ALE ȚĂRII — SISTEMUL HIDROENERGETIC ȘI DE NAVIGAȚIE «PORȚILE DE FIER», CENTRALA TERMOELECTRICĂ DE LA DEVA, HIDROCENTRALA DE PE LOTRU, COMBINATUL SIDERURGIC GALAȚI, COMBINATUL PETROCHIMIC PITEȘTI. DE ASEMENEA, ÎN 1969 AU ÎNCEPUT LUCRĂRILE LA UN NUMĂR DE 250 OBIECTIVE INDUSTRIALE.

CONDIȚIILE DE LOCUIT ALE POPULAȚIEI AU CONTINUAT SĂ SE ÎMBUNĂTĂȚEASCĂ. CONSTRUINDU-SE ȘI DÎNDU-SE ÎN FOLOSINȚĂ 139 000 LOCUINȚE, LA ORAȘE ȘI SATE. S-A DEZVOLTAT BAZA MATERIALĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE TOATE GRADELE, DÎNDU-SE ÎN FOLOSINȚĂ PESTE 2 700 SĂLI DE CLASĂ.

A CRESCUT ÎN CONTINUARE NIVELUL DE TRAI MATERIAL ȘI CULTURAL AL POPULAȚIEI CARE, LA 1 IANUARIE 1970, A FOST DE 20 140 000 LOCUITORI, MAI MULT CU PESTE UN MILION DECÎT LA SFÎRȘITUL LUI 1965.

BILANȚUL POZITIV AL REALIZĂRILOR ANULUI 1969, HOTĂRÎREA CU CARE OAMENII MUNCII DE PE ÎNTREG CUPRINSUL ȚĂRII AU PORNIT SĂ-ȘI ÎNDEPLINEASCĂ ȘI DEPĂȘEASCĂ SARCINILE DE PLAN ÎNCĂ DE LA ÎNCEPUTUL ACESTUI AN, CONSTITUIE CHEZĂȘIA ÎNDEPLINIRII CU SUCCES A ÎNTREGULUI CINCINAL 1966—1970, REPREZINTĂ PREMISE TRAINICE PENTRU TRECEREA LA ÎNFĂPTUIREA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE SOCIAL-ECONOMICĂ A ȚĂRII, ELABORAT DE CONGRESUL AL X-lea AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, ÎN VEDEREA FĂURIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE, A PROGRESULUI CONTINUU ȘI A PROSPERITĂȚII ROMÂNIEI SOCIALISTE.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

«Dragă redacție.
Mă numesc
MARIANA TUȚA,
sînt elevă în clasa a VI-a B la Școala generală din Broșteni, județul Argeș, și mie mi-ar plăcea să devin detectiv. Dar îmi place și literatura și aș vrea să devin scriitoare. Am citit cartea «Fram, ursul polar» și nu-mi mai iau gîndul de la o călătorie, la Pol. De curînd am citit «Jurnal de bord» de Jean Bart și vreau să mă fac marinar. Însă toți îmi spun: ești fată, nu poți tu să fii detectiv și nici marinar. Ce să fac, ce să-mi aleg mai întîi?»

Trebuie să mărturisim cu sinceritate, dragă Mariana, că într-o asemenea situație ne este destul de greu să ne descurcăm și noi cu un răspuns cît mai potrivit. Și asta dintr-un motiv foarte simplu și foarte important în același timp, și anume că, vreme de două zile, cît a durat drumul scrisorii tale pînă la redacție, noi încă nu știm ce ai mai citit și deci ce altă nouă pasiune a mai apărut în preocupările tale. Dar să presupunem că deocamdată polii atracției au rămas pentru tine aceiași pe care i-ai pomenit mai sus. Au dreptate atunci colegii care încearcă să te dezamăgească, spunîndu-ți că o fată nu poate să-și aleagă una dintre meseriile amintite? Mie mi se pare că n-au. Și iată de ce: nu numai la noi, dar și în alte țări din lume, există multe femei care lucrează în rîndul organelor ce asigură ordinea și liniștea cetățenilor. Cît despre femei — literate, tu însăți, cred, ai putea să numești pe loc măcar cîteva nume ilustre. Printre cercetătorii Polului Sud există, de asemenea, în prezent chiar, și cîteva cercetătoare. Este drept că pînă acum n-am auzit încă de vreo femeie căpitan de vapor, dar despre femei — piloți de avioane, sau despre o femeie cosmonaut, este vorba de Valentina Tereșkova, știe toată lumea. Așa că, practic, toate porțile care duc spre aceste meserii, ca și spre atîtea altele, îți sînt deschise. Dar este suficient oare numai acest lucru? Eu cred că nu. Alegerea unei meserii, făurirea unui ideal nu-i o hotărîre chiar așa de simplă, pe care s-o poți face și desface după fiecare lectură, mai mult sau mai puțin pripită. «De ce îmi aleg meseria aceasta și nu pe cealaltă?» «Am eu aptitudini, sau chiar talent pentru această meserie?». «Au cei din jurul meu cea mai mare nevoie ca eu să fac acest lucru?». «Am înfăptuit eu cît mai bine cea mai simplă îndatorire pe care o pot împlini la vîrsta mea — învățătura — pentru a atinge acest ideal?». *Dacă noi am putea răspunde foarte bine în locul tău la aceste întrebări, ți-am putea spune și ce să-ți alegi «mai întîi». Dar, se pare că, deocamdată, tu nici nu ți-ai pus asemenea întrebări, ci ai numit doar niște meserii, spre care crezi că te simți atrasă, sub influența, probabil trecătoare, a unor lecturi. Pune-ți deci «mai întîi» întrebările de care aminteam și, în funcție de răspunsurile pe care le vei da, vei afla și meseria care ți se potrivește cel mai bine. Cine știe, poate că la ea nici nu te-ai gîndit pînă acum!*

Petre Ghelmez

Aspect interior de la noul magazin universal din comuna Stremț, județul Alba.

CALENDAR

FEBRUARIE	L	M	M	J	V	S	D
							1
	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	

8 FEBRUARIE 1970 ● Se împlinesc 75 de ani de la nașterea lui **Horloghiin Cioibalsan** (m. 1952), revoluționar mongol, unul dintre fondatorii Partidului Popular Revoluționar Mongol. A fost mareșal al R.P. Mongole. Între anii 1939—1952 a fost prim-ministru.

13 FEBRUARIE 1970 ● Au trecut 35 de ani de la moartea filologului român **Ion Bianu**, profesor la Universitatea din București (n. 1856). Numele său se leagă de organizarea Bibliotecii Academiei pe care a înzestrat-o cu un mare număr de cărți și manuscrise. Sub conducerea lui Ion Bianu, s-au alcătuit lucrări însemnate de bibliografie, printre care se numără lucrarea în trei volume «Catalogul manuscriptelor românești». I. Bianu este unul dintre autorii reformei ortografice din 1904, care a fost de mare însemnătate pentru ca limba română să se scrie așa cum se vorbește.

14 FEBRUARIE 1970 ● Se împlinesc 25 de ani de la moartea lui **Constantin Godeanu** (n. 1919), erou al războiului antihitlerist. Era ucenic la Atelierele Grivița din Capitală, cînd a devenit membru al Uniunii Tineretului Comunist. Ceva mai tîrziu, a fost primit în rîndul membrilor Partidului Comunist din România. Înrolat voluntar în războiul antihitlerist, a căzut eroic în luptele din Munții Tatra (Cehoslovacia). Exemplul vieții lui C. Godeanu rămîne veșnic viu în sufletele noastre.

Dacă veți zări zilele acestea, în zona satului Căteasca, județ Argeș un balon cu parașută, să nu faceți cine știe ce presupu neri. Vă vom lămuri despre ce este vorba: elevii clasei a VI- de la Școala generală din Căteasa vor lansa pentru informaț meteorologice acest balon însoțit de manometru, susținut d parașută.

COPII CU CARE NE MÎNDRIM

Ștefan Nagy — elev la Școala generală nr. 2 din Cluj. El este nu numai un școlar silitor, dar și un bun constructor. Acasă și-a amenajat un mic atelier și, în acest sens, sînt concludente cîteva din lucrările sale mai recente: un magnetofon și un aparat de radio portativ care funcționează perfect.

Fără îndoială că ați auzit d orchestra «Concertino» de l Palatul pionierilor. Cunoscut nu numai în țară, ci și pest hotare, îndeosebi prin concertele prezentate în Suedia, această formație pioniereasc se bucură de aprecierea unanimă a colegilor, a iubitorilo de muzică.

Fotografia alăturată vă prezintă pe cîțiva dintre membrii orchestrei «Concertino».

Bijuterii din oțel?

DA!

spun Cutezătorii

Aurul, înnobilat cu 14 sau 24 carate, se situează pe primul loc în ierarhia metalelor folosite în modelarea bijuteriilor. O migală de bijutier cere însă și...

Dar să derulăm filmul. Ne aflăm într-o cunoscută uzină bîrlădeană. Metalul incandescent, din convulsiile căruia răzbat curcubeie de foc, nu e aur, ci oțel, și suferă o altă metamorfoză. Zeci de profesii, sute de mîini își dau întîlnire în modelarea acelor globulețe strălucitoare, montate în «inelele» fără de care nu ne putem închipui un automobil mergînd.

Rulmentul românesc — căci despre această bijuterie este vorba — multiplicat în milioane de exemplare, circulă cu succes nu numai pe meleagurile noastre, ci și în numeroase țări de pe glob, vorbind în limbajul său despre talentul și pasiunea metalurgiștilor care-și merită pe deplin comparația de «șlefuitori de bijuterii».

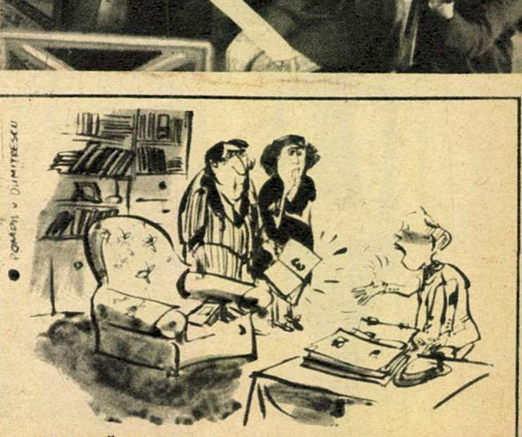

— ȘI DACĂ O SĂ VIN ÎNTR-O ZI ACASĂ CU PREMIUL NOBEL...TOT SUPĂRAȚI O SĂ FIȚI?

CUPON NR.

3

SFRIA I

um şi-a intitulat Luchian cunoscutul autoportret pi
arna 1906—1907? Unde se află tabloul?
2. Cînd a fost pictat tabloul «La împărțitul porumbului» şi
ce eveniment din viața socială a prevestit el?

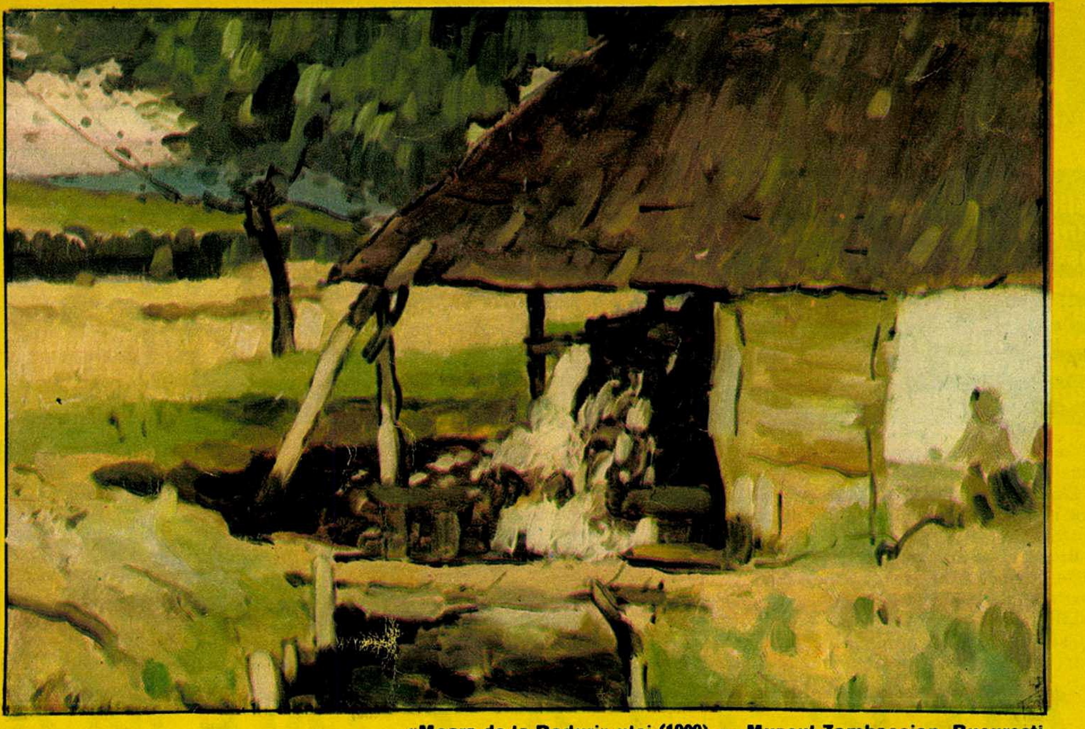

«Moara de la Poduri» ulei (1909). — Muzeul Zambaccian, București.

ALBUMUL DE ARTĂ Cutezătorii

Vă invităm pe toți să participați la concursul CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?

Nu uitați să decupați cuponul nr. 3 și să-l păstrați. Numai cînd veți avea toate cele șase cupoane și răspunsurile la întrebări le veți trimite redacției.

Atenţiune! **În numărul viitor, comunicări importante pentru participanții la concursul: CE ȘTIȚI DESPRE PICTURĂ?**

ȘTEFAN LUCHIAN (1868—1916)

«Pe aici sînt locuri atît de frumoase că nu te mai saturi privindu-le» — scria Luchian, de la Moinești, unui prieten. A pictat atunci cîteva dintre cele mai frumoase peisaje ale sale, printre care «Moara de la Poduri». Din natură îl atrăgeau îndeosebi colțurile mai intime și pline de poezie. Pictorul era în plinătatea maturității artistice. Stăpînea o măiestrie desăvîrșită care-i permitea să-și exprime cu claritate sentimentele. Îmbinînd aici culoarea și lumina în forme simplificate și solid construite, Luchian reușește să transmită un sentiment profund de armonie în mijlocul naturii. Culorile, transparente și strălucitoare ca smalțurile din ceramica noastră populară, sînt așternute în pensulații viguroase, peisajul căpătînd o undă de dramatism. «Natura nu trebuie să o imiți, nici să o copiezi, — spunea Luchian — trebuie să lucrezi în felul ei.» Și tot el spunea: «Noi, artiștii, privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul». Acesta a fost crezul pictorului pe care și l-a respectat în tot ceea ce a făcut. A fost alături de oamenii simpli și i-a pictat cu dragoste, în clipele lor de tihnă sau de revoltă. Cînd boala l-a împiedicat să se mai miște a continuat totuși să lucreze, pictînd splendidele sale simfonii florale, strălucitoare și dramatice. Atunci, într-un amurg, în casa lui deschisă la orice oră — istorisea Tudor Arghezi — a intrat în odaia bolnavului un tînăr purtînd sub manta o vioară. A cerut voie să cînte. Și a cîntat două ore.

— Cine ești dumneata? — a întrebat, emoționat, Luchian.

— Sînt George Enescu — a răspuns, la fel de emoționat, oaspetele.

Un artist genial îi aducea un omagiu altui artist genial. Două genii s-au întîlnit.

HORIA HORȘIA

Constructorul de pe Dunăre

De undeva, de sus, privesc îndelung podul fix...

Acolo, am fost martor la momentul culminant al zăgăzuirii Dunării. Totul, atunci la Porțile de Fier, în acele ore hotărîtoare, s-a desfășurat într-un ritm dramatic, infernal, cu o asemenea exactitate, încît aveam impresia că undeva, pe aproape, însuși Cronos fusese imobilizat. Fiecare mișcare a oamenilor era de o exactitate maximă. O singură ezitare, și șuvoiul de apă ar fi putut periclita întreaga muncă de pînă atunci. Dar nu s-a întîmplat așa ceva. Eram sigură. Pentru că acolo, în furnicarul acela de oameni, unul dintre dirijorii acestui moment era și comunistul Gheorghe Zaharia, inginer șef al șantierului baraj-uzină.

Atunci, timp de 24 de ore, continuu, una după alta, zeci de autobasculante transportau stabilopozi, blocuri de beton și piatră. În acel du-te-vino al oamenilor și mașinilor, inginerul, cu un aparat de radio-emisie era prezent cînd pe drumul bătătorit, conducînd convoiul uriașelor basculante, cînd acolo, în preajma valurilor. Un gest al său și în Dunăre se aruncau tone de piatră, tone de beton. În aer țîșneau trombe uriașe de apă. Apoi, alte mașini și alte tone de beton, de piatră, de stabilopozi se cufundau în apa tulbure. De jos, din adîncuri, se înălța digul...

De la comuniști învățăm cutezanța

Dar, în interesanta sa profesie — constructor de baraje de hidrocentrale — prin cîte asemenea momente însemnate n-a trecut Gheorghe Zaharia, la Bicaz, pe Argeș...

Cu cîțiva ani în urmă...

Pe Dunăre, Crivățul urla năprasnic. A fost adusă prima platformă plutitoare. Manevrată cu greu, a fost așezată în bătaia apei. Trebuia strunită și oprită într-un punct fix. Valurile furioase o purtau de colo — colo. O greutate stabilizatoare a fost aruncată la fundul apei. Din acest moment, oamenii au putut lucra celulele batardoului. Peste puțin timp, uriașa ancoră din mijlocul Dunării trebuia scoasă de urgență. Navele așteptau să-și continuie călătoria pe drumul de ape internațional. Pe Dunăre, Crivățul urla năprasnic. Oamenii, inginerul, îl înfruntau cu bărbăție pe platforma plutitoare. Greutatea din fundul apei fusese prinsă. În timp ce era trasă la suprafață, unul din cablurile de ancoraj s-au rupt trîntindu-l la pămînt pe inginerul Zaharia. Imobilizat, cu picioarele în gips, au urmat luni de suferință...

Azi, sînt iarăși pe același pod fix. Aici, în incinta batardoului, îl găsesc în aceeași salopetă gri, cu casca pe cap, pe inginerul Gheorghe Zaharia. Privește undeva, peste uriașele excavatoare, care sapă temelii unui nou șantier. Și, cine știe, poate că în ochii lui de constructor a și prins contur noul baraj deversor care va lega cele două hidrocentrale.

LIDIA NOVAC

Un concurs pentru un milion de reporteri!

E FRUMOS
LA SĂNIUȘ
DAR...ATENȚIE!

ROZETA SĂPTĂMÎNII

Se însera. Vălul negru al nopții se lăsa încet, încet. Luminile se aprindeau una cîte una. Luna își făcea și ea apariția ca o doamnă de elită! Pe derdeluș animația înceta. Doar cîțiva băieți mai rămăseseră cu săniile pentru o ultimă «tură». Porniră, rînd pe rînd, chiuind veseli.

Zgomotul unei căruțe se auzea de departe... Ultimul băiat care se pregătea de plecare își luă avînt și sania porni. Ceilalți copii stăteau la marginea derdelușului și povesteau, glumeau. Sania cobora vertiginos și băiatul era și el foarte vesel. Deodată, ochii i se împăienjeniră. O căruță apăru în fața lui, gata să-l strivească sub roți. Iulian Petrea se desprinse ca un fulger din grup, se aruncă prin fața calului și reuși să răstoarne sania pe care se afla Ionel. Ceilalți băieți rămaseră înmărmuriți. Le trebui cîteva secunde ca să înțeleagă ce se petrecuse. Alergară spre cei doi băieți și îi ajutară să se ridice. Ionel Ionescu îi mulțumea, printre lacrimi, prietenului său, dar Iulian, modest ca întotdeauna, tăcea. Îl ajută să-și ia sania și plecară spre casă urmați de grupul de copii. Ionel fusese salvat, dar spaima încă nu trecuse.

E frumos la săniuș dar... atenție!

GABI BURGAN, cl. a VII-a,
Liceul nr. 1
Miercurea Ciuc, județul Harghita.

CE PRIMIM ÎN SCHIMBUL

Cufundaţi în întunericul sălii de cinematograf, instalaţi comod într-un fotoliu, începem marea aventură. Inima bate cu putere... A fost o lovitură formidabilă! Cal şi călăreţ au reuşit să se piardă în imensitatea preeriei. Ah, ce bine, gloanţele nu i-au ajuns! O clipă mai tîrziu, îţi pare rău de soarta fetei. E atît de frumoasă!...

Şi uite aşa, timp de două ore, se desfăşoară înaintea ta cele mai neaşteptate imagini. Dialogul bine găsit face personajele mai vii. Muzica şi culoarea creează parcă mai bine atmosfera. Totul e menit să ne facă a trăi adevărate emoţii estetice. Fiecare moment al povestirii de pe ecran are un altfel de ecou în noi. Ne aflăm în contact cu arta, chiar dacă este cea... de a şaptea! Şi fiindcă filmul face parte integrantă din viaţa veacului nostru, este foarte important să ştim:ce primim în schimbul unui bilet de cinema?

DE CE MERGI LA CINEMA?

Aproape 500 de fete şi băieţi, elevi în clasele a VII-a şi a VIII-a de la Şcolile generale nr. 19, 24, 80 şi 97 din Bucureşti, ne-au răspuns la întrebarea: De ce mergi la cinema?

Spaţiul nu ne îngăduie decît alegerea unui număr restrîns de răspunsuri.

Laura Stela Marcias. Mă duc la cinema numai cînd aud că e un film bun. Pentru mine, filmele bune sînt filmele care se termină cu bine. Din ultimele filme văzute, mi-a plăcut foarte mult «Winnetou în Valea Morţii», tocmai pentru că, după o luptă încordată, binele învinge răul.

Maria Ungureanu. Mă duc la cinematograf pentru a mă destinde şi-mi aleg îndeosebi filmele istorice. «Dacii», «Columna lui Traian» mi-au lăsat impresii de neuitat.

Lucian Mitu. Consider cinematograful o instituţie de cultură, care are ca specific povestirea palpitantă, fie că tema este din istorie, geografie sau muzică.

Dan Ionescu. Obişnuiesc să mă duc la cinema, dar numai la filmele cu cowboy.

Emilia Panait. Îmi plac numai filmele cu bătăi. De aceea, mi-a plăcut foarte mult «Un dolar găurit».

Liliana Petraş. Mă duc la cinema ca să văd comedii şi filme muzicale. Dar îmi aleg şi filme istorice. Mi-a plăcut mult filmul «Bătălie pentru Roma».

Dina Niculescu. Socotesc că din vizionarea filmelor pot culege o fărîmă de experienţă şi că, din fiecare film, pot învăţa cîte ceva. Îmi plac deopotrivă comediile ca şi tragediile, filmele muzicale ca şi filmele poliţiste. Mă mai duc la film şi pentru actorul sau regizorul preferat.

Florian Petrescu. Merg la cinematograf ca să mă destind.

— Gata, ne-am ales filmul!

Andrei Z. Merg la cinema pentru că filmul îmi dezvăluie aspecte ale vieţii neştiute de mine, îmi face cunoştinţă cu alţi oameni, cu alte lumi. Această peliculă de celuloid te poate învăţa atîtea şi atîtea lucruri! Te poate face să rîzi sau să plîngi. A merge la cinema face parte din viaţa noastră. Mi-a plăcut filmul «Corabia nebunilor». M-a atras în primul rînd tema pe care o dezbate, şi anume destinul omului. M-a impresionat fiecare personaj în parte, bun sau rău, precum şi mediile sociale atît de diverse.

Adrian Pasculescu. Mă duc la cinema ca să petrec în compania rîsului şi a umorului.

Florentina Lazăr. Îmi aleg filmele care au actorii şi actriţele mele preferate. Mi-a plăcut «Winnetou în Valea Morţii» pentru contrastul dintre vitejie şi laşitate, pentru că îmi trezea emoţii şi palpitaţii şi pentru că mai era şi Pierre Brice, un actor care-mi place.

Maria Mihai. Mă duc la cinema numai pentru filmele de aventuri.

Radu Vîlsan. Merg la cinematograf pentru a mă recreea în orele libere. Dintre ultimele filme văzute mi-a plăcut «Bătălie pentru Roma», care evocă o pagină din istoria tragică a Romei. M-am bucurat că mi-am întîlnit actorii favoriţi: pe Florin Piersic, Ion Dichiseanu, Emanoil Petruţ.

Remaleu C. Merg la cinematograf din multe motive: pentru un actor bun, pentru o ecranizare după o piesă sau un roman. Îmi place ca un film să-mi dea de gîndit după ce plec din sală. În ultimul timp am vizionat filmul «Blow-up». L-am urmărit cu atenţie, dar vă mărturisesc că nu am înţeles tot ce vrea să spună.

Ioana Grigoriţă. Mă duc la cinema fiindcă ... îmi place! Ultimul film pe care l-am văzut a fost «Vă place Brahms?» Am urmărit acţiunea cu încordare, dar nu ştiu să spun de ce mi-a plăcut.

Sorin Iancu. Vizionarea unui film constituie pentru mine momente de linişte şi recreere. Mi-a plăcut «Corabia nebunilor». Fiecare grup de oameni de pe vapor avea un univers al său, cu obiceiuri, preocupări, cu griji şi bucurii.

Mihaela Halichidis. Mă duc la filme istorice pentru a mă documenta. Mi-a plăcut «Becket» nu numai pentru că a abordat un subiect din istorie, ci şi pentru că ne arăta desfăşurarea unei mari prietenii. Din punct de vedere al interpretării a fost extraordinar.

Doina Zeleneac. Merg la cinema pentru că acolo se poate vedea lumea în imagini, şi oameni şi fapte. Vreau să citez două filme care mi-au plăcut enorm. «Să trăim pînă luni», inspirat din viaţa şcolii sovietice şi care ne prezintă relaţiile profesori-elevi şi «Urmărirea», film american, care arată modul de viaţă din Texas. Subiectul filmului «Urmărirea» este extrem de interesant, iar filmul te ţine încontinuu încordat. Dar subiectul nu este totul la un film; el trebuie să fie şi bine regizat. Cred că «Urmărirea» este un film cu un regizor foarte bun.

— Noi ne ducem cu grupul de prieteni la cinema.

UNUI BILET DE CINEMA?

Ne-am adresat unor colaboratori ai revistei, rugîndu-i să comenteze răspunsurile cititorilor. Au cuvîntul:

Prof. univ. URSULA ȘCHIOPU

SĂ ÎNVĂȚĂM SĂ ALEGEM

În fiecare săptămînă ecranele cinematografelor ne ispitesc cu alte și alte pelicule. Și noi trebuie să alegem. Și nu este deloc ușor, fiindcă fiecare film ne tentează într-un fel. Unele ne plimbă prin întîmplări și fapte mai vechi, altele prin mai noi. Unele filme se petrec pe străzile Parisului, altele în orașele mari și mici ale țărilor de peste Ocean, sau chiar in Africa. Am putea spune că filmul ne plimbă în întreaga lume și ne prezintă pagini concentrate de viață, cu oameni buni sau răi, interesanți sau meschini, nefericiți sau fericiți. Există filme și filme. Așadar, este necesară o alegere.

Tot atît de adevărat este că, în timp, interesul și curiozitatea pentru filme de diferite feluri se schimbă. Într-un fel te atrage filmul la vîrsta de 6—7 ani, și în altul cînd ai 14 ani.

La 14 ani, alegerea filmului ar trebui să devină mai complexă. N-ar trebui să te mulțumești a urmări numai desfășurarea unei bătăi sau măiestria ei. (avem prea mulți amatori de încăierări spectaculoase), ci ar trebui ca dincolo de aceasta să cunoști chipuri de oameni, medii sociale, să primești niște răspunsuri prin care ca tu însuți să te cunoști mai bine.

La 14 ani, ar trebui să cauți pe ecran atracții mai subtile. Filme cu întîmplări din istorie, filme de epocă, ecranizări după operele unor mari scriitori ca: Ion Luca Caragiale, Cehov, în care faptele de viață apar mai complexe, mai adevărate, mai pline de sensuri, se potrivesc acestei vîrste.

La 14 ani, prin filmele vizionate ți se deschid noi porți spre cunoaștere. Filmul devine un act de cultură.

Eva SÎRBU critic de film

FICȚIUNEA ESTE ÎN PRIMUL RÎND FICȚIUNE

Cînd citești o carte, mai ales o carte de aventuri, ochiul minții încearcă să vadă locurile, oamenii, întîmplările, imaginează chiar înfățișarea eroilor. Dar fiecare vede altceva, reține altceva în funcție de sensibilitatea, de temperamentul său și, în ultimă instanță, de capacitatea lui creatoare. În fața ecranului, puterea de a imagina nu mai are ce face. Aici totul se vede. Cineva, un cineva numit regizor a hotărît totul pentru noi. Și cum vor arăta eroii, și locurile, și ce întîmplări se vor desfășura sub ochii noștri. Sîntem puși să privim o suită de întîmplări. Ni s-a luat dreptul de a fantaza, dar ni se oferă în schimb acela de a vedea cu ochii noștri o poveste care, grație tocmai imaginii, devine posibilă și cel puțin pentru timpul în care vedem filmul — adevărată. Se întîmplă, și nu odată, chiar și oamenilor în toată firea să se lase păcăliți de această fantastică putere de convingere a imaginii și să ia întîmplările văzute la cinematograf drept adevărate. Numai că, pentru ei, nu-i atît de grav cît poate fi pentru tineri. Există în occident statistici care stabilesc o legătură foarte strînsă între prezența pe ecrane a unor filme de groază și creșterea infracționismului în rîndul tinerilor. Sigur că nu orice tînăr care iese de la un astfel de film simte nevoia să tragă cu pistolul. Dar e la fel de adevărat că, după ce ai stat un ceas și jumătate în fața unor imagini palpitante, cu eroi formidabili și din cale afară de viteji, care au de făcut față unor situații nemaipomenit de periculoase, simți nevoia cel puțin să iei autobuzul din mers sau să treci stopul pe roșu. Asta în cazul cel mai fericit. Capacitatea tinerilor de a intra în pielea personajelor văzute la cinematograf este infinit mai mare decît a adulților. Fiindcă ei vin în fața ecranului cu un plus de naivitate, de încredere în adevărul poveștii de pe pînză, și de participare la actiunea filmului. O elevă din clasa a IX-a a trimis redacției noastre o scrisoare în care întreba dacă e adevărat că Alain Delon a murit în «Samuraiul»... Pentru că în mintea ei Alain Delon și Samuraiul erau una și aceeași persoană. Și probabil că, așa cum a crezut în moartea lui Alain Delon, a crezut, imagine cu imagine, tot filmul. Și atunci ce e de făcut? Cred că ar fi necesară o îndrumare pe linia familiarizării tinerilor cu filmul. Ar trebui învățați **să vadă** *un film, înțelegînd prin asta să discearnă adevărul de invenția pură, valoarea, de lipsa de valoare, dar mai ales să învețe să tragă o linie între întîmplările senzaționale ale unui film și realitate. Să învețe să privească filmele de aventuri fantastice, ca pe niște cărți cu povești în imagini. Pentru că, de fapt, nu sînt decît povești, unele mai bine ticluite, altele chiar foarte prost.*

Em. MACARIE—economist

CU PUMNI ȘI CARATE

Nu-mi este deloc ușor să aleg un film pentru băiatul meu de 13 ani, cu atît mai mult cu cît, s-o recunoaștem, există foarte puține filme care să poarte mențiunea «pentru copii». În schimb, filmele cu «poc și pac», cu pumni și «carate» te cheamă din toate părțile. Ați încercat să faceți vreodată o statistică, să zicem pe o lună, ca să vedem cîte filme de aventuri rulează la cinematografele din București? Să nu mă înțelegeți greșit, nu sînt împotriva unor filme ca «Beru și Comisarul San Antonio» sau «Taina leului» și altele de acest gen, dar aș dori pe ecrane o programare mai variată pentru copii.

De aceea m-am bucurat că și unii tineri, prin răspunsurile lor, și-au manifestat și alte preferințe decît acelea pentru filmul de aventuri.

Este evident greșit ca singurul criteriu de alegere a unui film să fie prezența largă a bătăilor sau a cow-boy-lor. Și evident, greșit este să te duci la filme nepotrivite vîrstei. De aceea, filmele «Blow-up» și «Vă place Brahms»? n-au fost înțelese de cei care le-au vizionat.

— Nu întotdeauna este cazul să regreți că n-ai găsit un bilet.

— Ne place să privim reclamel filmului...

Aveți un bilet în plus?

... Dar să și discutăm...

Discuția noastră se oprește deocamdată aici, rămînînd însă deschisă. Ne interesează părerile voastre despre ceea ce ați citit în aceste pagini, cu ce sînteți sau nu sînteți de acord, ce așteptați voi, cititorii «Cutezătorilor», în schimbul unui bilet de cinema?

FOARTE IMPORTANT!

Răspundeți pe adresa: Revista «Cutezătorii», Piața Scînteii nr. 1 — București. Cu mențiunea: CE PRIMIM ÎN SCHIMBUL UNUI BILET DE CINEMA?

ORIZONT OŞENESC

de PATIŢA SILVESTRU
Fotografii de IONIŢĂ GH. ANDRON

În multe şcoli sătmărene pionierii au strîns minunate comori etnografice, cu care îşi desfată privirile în ceasurile de răgaz şi îşi cultivă mintea şi simţămintele în clipele de meditaţie. Vama, veche aşezare din Ţara Oaşului, şi-a concentrat tot ce are mai de preţ în domeniul creaţiei locale — ceramică, străvechi obiecte casnice din lemn, «şterguri» (prosoape), icoane pe sticlă, costume purtate de străbunicii copiilor de azi etc. — într-o casă a cărei temelie au pus-o contemporanii lui Horia, Cloşca şi Crişan.

La Şcoala generală nr. 1 din Negreşti, după ce am ascultat o «ţîpuritură» (cîntec oşenesc), redată cu farmec neasemuit de două pioniere, am păşit în sala rezervată muzeului unităţii de pionieri. Cum spunea undeva Arghezi despre localităţile aşezate în pantă, că «dealul s-a încălţat cu satul pînă la glezne», tot aşa se poate afirma că pereţii acestui muzeu s-au îmbrăcat cu Ţara pînă în grindă. Ce mîndre costume strămoşeşti, coborîte parcă din metopele Columnei lui Traian, stau mărturie a gustului şi durabilităţii unui vrednic popor! Între vasele vechi, cu înflorituri atît de proaspete, se disting «hîrgăurile» (ulcioare în formă de paner), de toate mărimile şi «olurile» (ulcioare cu siluetă de amforă).

Nu departe de şcoala negreşteană se găseşte colecţia de o valoare inestimabilă a tovarăşului Ioniţă Gh. Andron, prietenul pionierilor. Aci se învaţă istoria pe viu. Din curtea casei te întîmpină aşezăminte ciobăneşti, încît ai impresia că acum iese în uşa stînii o băciţă ca-n poveşti, cu legătura de caş proaspăt, gata de atîrnat în prepeleacul din preajmă.

Colindînd adesea, ca vînător, satele oşenilor şi fiind îndrăgostit de oameni şi de datini, tovarăşul Andron a prins pe pelicula fotografică mii de imagini ale peisajului şi vieţii clocotitoare, pe care în parte le-a rînduit pe zidurile locuinţei sale, ridicîndu-i valoarea acesteia la rang de unic muzeu. Fotografia unui bătrîn semeţ, în port local, privind nemărginirea zărilor cu ochii vultureşti, a fost botezat «Marele sfetnic». Un grup de ţărani stînd la sfat, cu înfăţişare aspră şi privire dîrză, ivită sub streaşina chicei sure, a fost atît de sugestiv intitulat: «Sfătuitorii lui Decebal». Una dintre sutele de mirese suave, cu părul «înstruţat» (împodobit) este alintată cu epitetul desprins din legende: «Împărăteasa».

La Certeze, micuţii oşeni cu feţele rumene ca mărul, de cum «îs ţîpaţi», (lăsaţi acasă) de la şcoală, îşi plimbă opincuţele prin toate tainiţile vetrei părinteşti, adunînd cu sîrg «vechituri» preţioase pentru muzeul lor în plină dezvoltare. Aci totul are iz de legendă. Chiar şi sfiiciunea copiilor seamănă cu a imaginilor hieratice din icoanele pe sticlă. O altă comună din partea locului, botezată de sciţi sau agatîrşi, Comîrzana, şi-ar trage numele de la «cămara zînelor», se încumetă să susţină bogata imaginaţie

În braţele mamei.

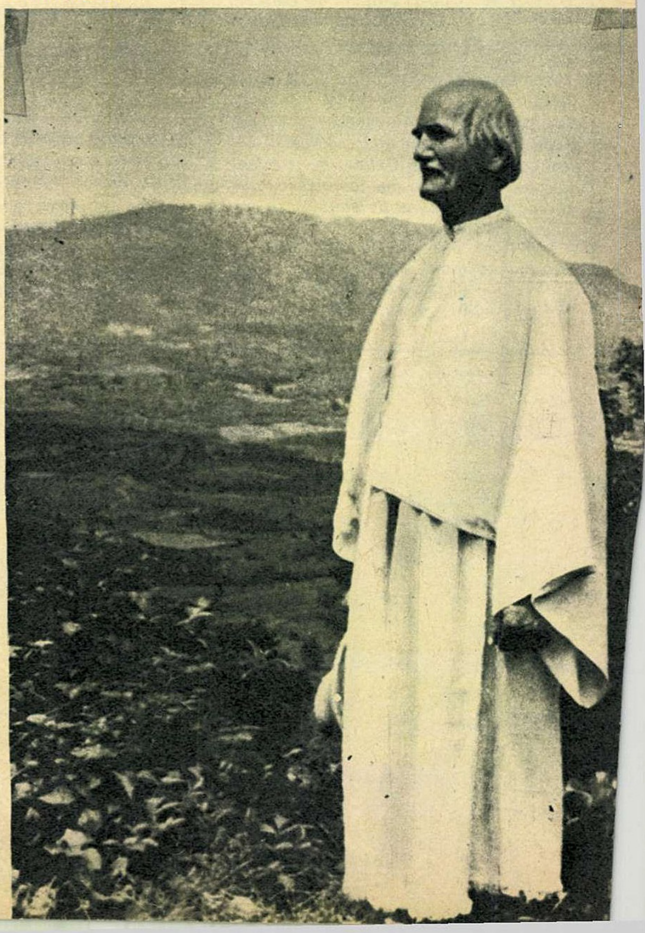

Demnitate.

„Urmașii lui Decebal"

a localnicilor.

La cîțiva zeci de kilometri în afara perimetrului Țării Oașului, în inima orașului Satu Mare, o forță neasemuită a smuls alese comori oșenești și le-a pus la răscruci de drumuri multe, să fie văzute și admirate de cît mai numeroși amatori de adevăruri și frumuseți autentice. Această forță se numește dragostea de patrie și de popor și cu sprijinul pionierilor ea a pus temelia muzeului oșenesc de la Școala generală nr. 1 din Satu Mare.

În colecția sătmăreană își dau fericită întîlnire mărturii concrete ale întregului Oaș. Pereții sînt împodobiți cu ceramică veche și nouă, de toate formele și nuanțele culorilor. Blidele sînt străjuite de ștergari cu motive zoomorfe (acestea fiind cele mai vechi), florale sau geometrice. Culorile stinse ale imaginilor animaliere sau aprinse ale celor florale, sînt de origină vegetală, extrase cu multă migală din «buruienile cîmpului». Dintre exponate, ne privesc parcă din preajmă figuri de oșeni surprinse de fotograf în diferite ipostaze. La Sîrba Oilor (străveche întovărășire ciobănească), lumea petrece în plină primăvară, sub cerul liber, așa cum de mii de ani numai oamenii aceștia frumoși și plini de vigoare fizică și sufletească sînt în măsură s-o facă.

Pregătirea miresei pentru nuntă, alaiul nuntașilor, o horă îndrăcită, sau o plimbare a tinerilor în peisaj montan, un copilandru doinind din fluier, un bătrîn scrutînd depărtările, sau «coconi» (copii) jucîndu-se, interioare de case oșenești, iată doar cîteva dintre «icoanele vii» care fac simțită atmosfera oșenească, culoarea locală în acest frumos muzeu. În restul încăperii, diferite obiecte casnice: război de țesut, plug de lemn, vase din trunchiuri masive de copaci, scaune cioplite, furci încrustate, cu patima dorului ș.a.m.d. Din loc în loc cîte o icoană stilizată pe sticlă, scoate mai mult în relief viața din imaginile reale ale oamenilor născuți pe aceste plaiuri.

In aceste muzee, se țin lecții în adevăratul înțeles al cuvîntului. Și nu numai de istorie sau geografie, ci și de desen (pictură) și literatură (folclor). Căci aci totul instruiește și educă. Așa cum voinicul din poveste sorbind–în timpul luptei cu balaurul–din ulciorul cu apă vie, și-a înzecit puterile, la fel și pionierii sătmăreni ies zilnic cu sutele din incinta acestor lăcașuri cu forțele sporite, deprinzînd de la străbunii și părinții lor gusturi alese și puternice simțăminte de iubire și respect față de tradițiile valoroase ale poporului. De aceea privirea lor e senină și plină de încredere în viitorul nostru.

Credem că nici o excursie care trece prin Satu Mare nu poate fi considerată pe deplin izbutită dacă nu poposește și în aceste sanctuare oșenești, ridicate prin strădania copiilor. Iar dacă beneficiază și de competentele tălmăciri ale unui animator ca tovarășul Andron, vizitatorul se poate considera răsfățatul oșenilor.

Un colț din muzeul oșenesc organizat de către pionieri.

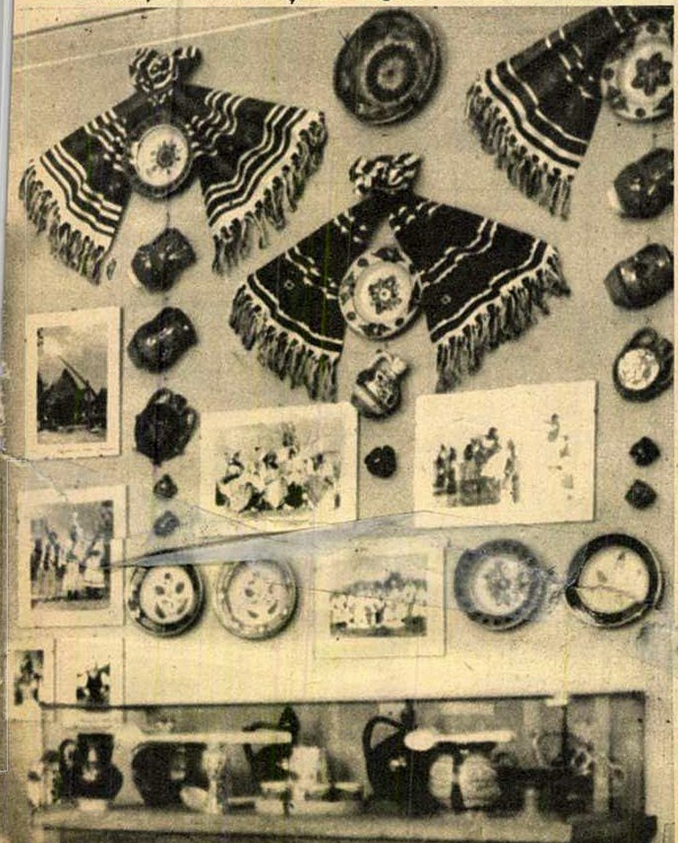

Alai de nuntă la Bicsad.

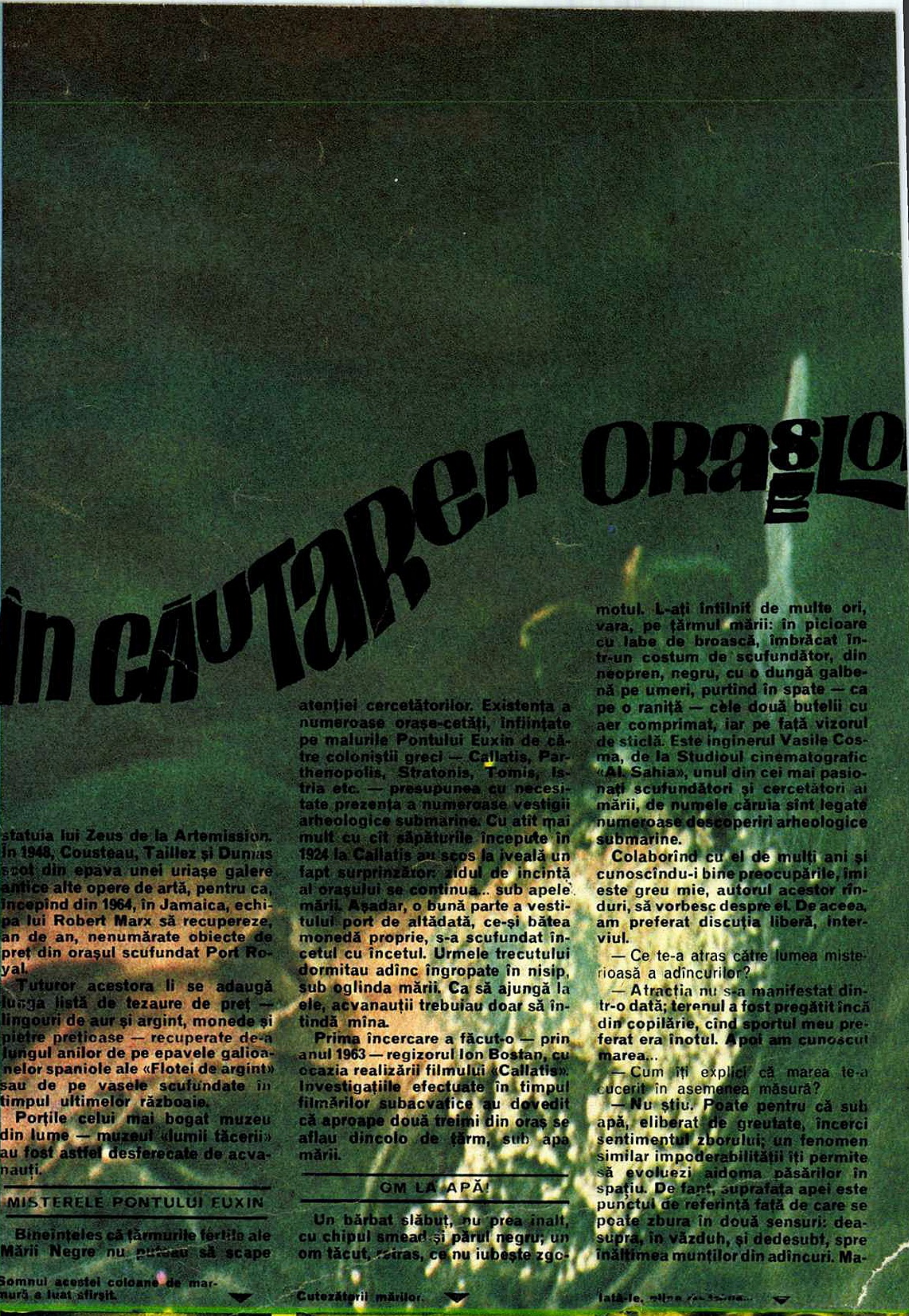

ÎN CĂUTAREA ORAȘELO

Apele mărilor sînt un veritabil muzeu arheologic, ascunzînd comori fabuloase și opere de artă unice. Să ne gîndim la sutele de mii de vase care s-au scufundat de-a lungul mileniilor, în încleștări cu urgiile naturii dezlănțuite sau în lupte navale; să ne aducem aminte de zecile de orașe, cîndva porturi înfloritoare, care sînt astăzi acoperite de apele mării, fie din cauza unor cataclisme naturale — cum este cazul orașului Port Royal, din Jamaica, scufundat de un cutremur în 1692 — fie în urma scufundării lente a țărmului, cum s-a întîmplat cu orașul Agger, din Danemarca, sau cu orașul maiașilor din peninsula Yucatan, ale cărui ruine se văd și astăzi, prin apele limpezi ale mării, în apropierea localității mexicane Campeche. Să ne gîndim la ipotetica Atlantidă și veți vedea că nu greșim afirmînd că multe taine ale istoriei vor putea fi descifrate răscolind fundul mărilor...

PUȚINĂ ISTORIE

La începutul secolului nostru, lîngă coasta Etruriei — o regiune din Italia — scafandrii scot din fundul mării faimoasa statuie de bronz a lui Apollo Piombino. În 1901, lîngă insula Anticytera, este scos la suprafață un grup de statui splendide, printre care se află una din cele mai renumite sculpturi ale antichității: «Efebul», aflată astăzi la muzeul din Atena.

Descoperirile urmează una după alta. Marile muzee ale lumii se împodobesc cu opere din cele mai valoroase. În 1907, superbele statui de piatră, marmură și bronz găsite în rada portului tunisian Mahdia, în 1925, statuia lui Hermes, în 1927, statuia lui Zeus de la Artemission. În 1948, Cousteau, Taillez și Dumas scot din epava unei uriașe galere antice alte opere de artă, pentru ca, începînd din 1964, în Jamaica, echipa lui Robert Marx să recupereze, an de an, nenumărate obiecte de preț din orașul scufundat Port Royal.

Tuturor acestora li se adaugă lunga listă de tezaure de preț — lingouri de aur și argint, monede și pietre prețioase — recuperate de-a lungul anilor de pe epavele galioanelor spaniole ale «Flotei de argint» sau de pe vasele scufundate în timpul ultimelor războaie.

Porțile celui mai bogat muzeu din lume — muzeul «lumii tăcerii» au fost astfel desferecate de acvanauți.

MISTERELE PONTULUI EUXIN

Bineînțeles că țărmurile fertile ale Mării Negre nu puteau să scape atenției cercetătorilor. Existența a numeroase orașe-cetăți, înființate pe malurile Pontului Euxin de către coloniștii greci — Callatis, Parthenopolis, Stratonis, Tomis, Istria etc. — presupunea cu necesitate prezența a numeroase vestigii arheologice submarine. Cu atît mai mult cu cît săpăturile începute în 1924 la Callatis au scos la iveală un fapt surprinzător: zidul de incintă al orașului se continua... sub apele mării. Așadar, o bună parte a vestitului port de altădată, ce-și bătea monedă proprie, s-a scufundat încetul cu încetul. Urmele trecutului dormitau adînc îngropate în nisip, sub oglinda mării. Ca să ajungă la ele, acvanauții trebuiau doar să întindă mîna.

Prima încercare a făcut-o — prin anul 1963 — regizorul Ion Bostan, cu ocazia realizării filmului «Callatis». Investigațiile efectuate în timpul filmărilor subacvatice au dovedit că aproape două treimi din oraș se aflau dincolo de țărm, sub apa mării.

OM LA APĂ!

Un bărbat slăbuț, nu prea înalt, cu chipul smead și părul negru; un om tăcut, retras, ce nu iubește zgomotul. L-ați întîlnit de multe ori, vara, pe țărmul mării: în picioare cu labe de broască, îmbrăcat într-un costum de scufundător, din neopren, negru, cu o dungă galbenă pe umeri, purtînd în spate — ca pe o raniță — cele două butelii cu aer comprimat, iar pe față vizorul de sticlă. Este inginerul Vasile Cosma, de la Studioul cinematografic «Al. Sahia», unul din cei mai pasionați scufundători și cercetători ai mării, de numele căruia sînt legate numeroase descoperiri arheologice submarine.

Colaborînd cu el de mulți ani și cunoscîndu-i bine preocupările, îmi este greu mie, autorul acestor rînduri, să vorbesc despre el. De aceea, am preferat discuția liberă, interviul.

— Ce te-a atras către lumea misterioasă a adîncurilor?

— Atracția nu s-a manifestat dintr-o dată; terenul a fost pregătit încă din copilărie, cînd sportul meu preferat era înotul. Apoi am cunoscut marea...

— Cum îți explici că marea te-a cucerit în asemenea măsură?

— Nu știu. Poate pentru că sub apă, eliberat de greutate, încerci sentimentul zborului; un fenomen similar imponderabilității îți permite să evoluezi aidoma păsărilor în spațiu. De fapt, suprafața apei este punctul de referință față de care se poate zbura în două sensuri: deasupra, în văzduh, și dedesubt, spre înălțimea munților din adîncuri. Ma-

▲ Acum 1500 de ani această amforă era un banal obiect casnic.

Omul care aduce la lumină trecutul. ▼

Somnul acestei coloane de marmură a luat sfîrșit. ▼

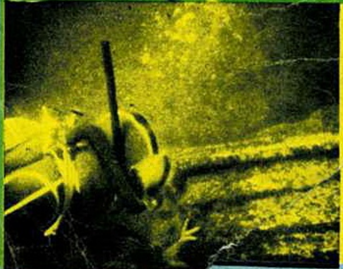

Cutezătorii mărilor. ▼

Iată-le, pline [illegible]... ▼

rea este un bun camarad, de care, atunci cînd i-ai obținut prietenia, nu te mai poți despărți.

— Cînd ai făcut prima scufundare?

— La rîu, ca orice copil din lume: de voie, căutînd pietre sub apă, sau de nevoie, adică atunci cînd vreun prieten mă «băga la fund». Prima scufundare adevărată am făcut-o însă în 1959, cînd mi-am procurat vizor, tub respirator și labe. Iar în 1962 am reușit să aspir pentru prima dată aerul furnizat de propriul meu aparat autonom.

O PREMIERĂ SUBMARINĂ

— Ce te-a atras înspre căutarea vestigiilor trecutului, către arheologia submarină?

SCUFUNDATE

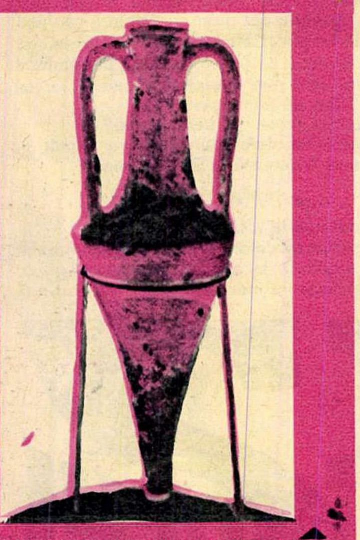

După două milenii, din nou la soare.

— Prima descoperire: un fragment de amforă, găsit pe plaja «2 Mai», în 1963. A început cu o reacție normală: un amestec de curiozitate și dorință de a identifica obiecte ce au aparținut unor oameni care au trăit cu două milenii înaintea noastră. Bineînțeles, au apărut probleme ce trebuiau elucidate. A trebuit să-mi petrec multe ore prin biblioteci, pentru a dobîndi cunoștințele necesare acestei activități: metodele de lucru proprii arheologiei submarine, istoria antică, navigația, arhitectura navală, construcția și arhitectura antică, materialele și tehnologia vaselor din ceramică, prelucrarea metalelor etc.

Tot ce am găsit sub apă în primii ani de activitate, cînd nu dispuneam de cunoștințe de specialitate, a fost un simplu pescuit — și încă făcut la întîmplare.

Anii 1965 și 1966 au însă pentru mine o semnificație deosebită; atunci am început să prospectez ordonat și metodic bazinul și rada portului antic Callatis. În august 1967, în afara lucrărilor legate de topografia aceluiași loc, am făcut o importantă descoperire, prima de acest fel pe litoralul nostru: un important depozit de amfore grecești din secolul IV—III î.e.n., ce făceau parte din încărcătura unei nave de comerț scufundată. Epava propriu-zisă este complet acoperită de nisip, fără a fi trădată nici cea mai mică denivelare a fundului mării. Nava a fost dată în vileag de încărcătura de amfore ce s-a împrăștiat după dezastru. Am determinat poziția navei cu mare precizie, iar o parte din amfore au fost scoase la suprafață și expuse la Muzeul marinei române din Constanța. Ar fi necesare însă o muncă intensă și mijloace tehnice importante pentru a se efectua în continuare săpături submarine pe locul epavei și a se scoate la suprafață tot ce ascunde încă nisipul.

— Cu ce alți cercetători ai «lumii tăcerii» ai colaborat?

— În anul 1966 am cunoscut pe plaja de la «2 Mai» pe căpitanul locotenent Constantin Scarlat, un scufundător desăvîrșit și cu totul devotat cercetărilor submarine. După cum era normal, am devenit prieteni și am început o colaborare rodnică. Am conlucrat în anii 1966 și 1967, marea răsplătindu-ne cu generozitate eforturile. Numeroasele obiecte recuperate constituie zestrea Secției de arheologie submarină înființată pe lîngă muzeul din Mangalia. Actualmente, acest fond muzeistic a fost transferat la Muzeul marinei române din Constanța. Alături de Scarlat se afla un mănunchi de scufundători, pentru care marea reprezenta totul: N. Radu, Matei Alexandru, N. Voica, P. Nichifor, precum și scufundătoarea Gabriela Olaru.

Din anul 1969, făcînd parte din comitetul Secției de arheologie submarină a Muzeului de arheologie din Constanța, mi-am îndreptat toate eforturile în vederea dezvoltării acestui tînăr dar competent colectiv.

ORAȘUL SUBACVATIC

— Am văzut de curînd, în jurnalul cinematografic «Orizont științific» nr. 11 un subiect realizat de dumneata despre o descoperire recentă, lîngă portul Constanța. Povestește-ne despre ea.

— In iulie 1969, am descoperit — în imediata vecinătate a portului Constanța — un depozit arheologic a cărui importanță este încă greu de imaginat. Vă veți mira poate dacă vă spun că, în vara aceasta, am străbătut de nenumărate ori sectorul cu vestigii, fără a observa nimic deosebit. Același lucru îl făcuseră, aproape zilnic, nenumărați colegi de scufundare din Constanța. Stratul gros de scoici păstra bine secretul.

Poate am fost favorizat trecînd pe acolo la o anumită oră, cînd orientarea luminii a sporit contrastul detaliilor. Sub crusta groasă a unei proeminențe, mi s-a părut că zăresc o linie dreaptă — semn ce trădează de multe ori intervenția omului. Am răzuit cu cuțitul stratul gros de scoici. Depunerea de calcar nu lăsa să se vadă albul strălucitor al marmurei. Am ezitat o clipă. «Desigur, este un bloc de piatră, pierdut cînd s-a construit digul», mi-am zis. Pentru a mă convinge, am apucat un drug ce se afla în apropiere și am spart un mic colț. Este greu să vă redau surpriza mea cînd am văzut strălucirea marmurei apărînd în spărtură. Am răzuit cu înfrigurare și alte proeminențe învecinate, rezultatul fiind mereu același.

După cîteva zile, pe care mi le-am petrecut verificînd fiecare ridicătură, mi-am dat seama că nu poate fi vorba de cîteva piese aruncate întîmplător în mare. Pe o suprafață de circa 3 000 de metri pătrați se află îngrămădite în dezordine și acoperite de scoici și alge numeroase elemente arhitectonice antice de marmură: arhitrave uriașe, frize, coloane, capiteluri, al căror stil unitar denotă că au făcut parte din aceeași construcție. Un sarcofag întreg și cîteva capace dispersate completau tabloul.

Este clar că uscatul locuit în antichitate se întindea mult sub mare — informație prețioasă pentru stabilirea întinderii reale a orașului Tomis.

În vara anului trecut a luat ființă la Muzeul de arheologie din Constanța o secție de arheologie submarină, care și-a început activitatea cu studiul acestui obiectiv. Primul pas a fost întocmirea unei hărți cu delimitarea precisă a sectorului. Către sfîrșitul sezonului au fost scoase la suprafață primele două piese, ce se află actualmente în studiu.

— Cred că este aproape inutil să te mai întreb de proiectele pentru viitor.

— Bineînțeles. Este normal să aștept cu nerăbdare sezonul cald, pentru a continua scoaterea la suprafață a vestigiilor descoperite la Constanța. Un șantier arheologic de asemenea amploare necesită un volum de lucru care poate pretinde doi-trei ani.

*

«Dacă vreți să găsiți orașele Helike și Bura din Aheia, căutați-le sub apă». Sînt cuvintele lui Ovidiu din «Metamorfoze». Pe țărmurile Mării Negre apelul său a aflat un ecou memorabil.

DORU CHEȘU

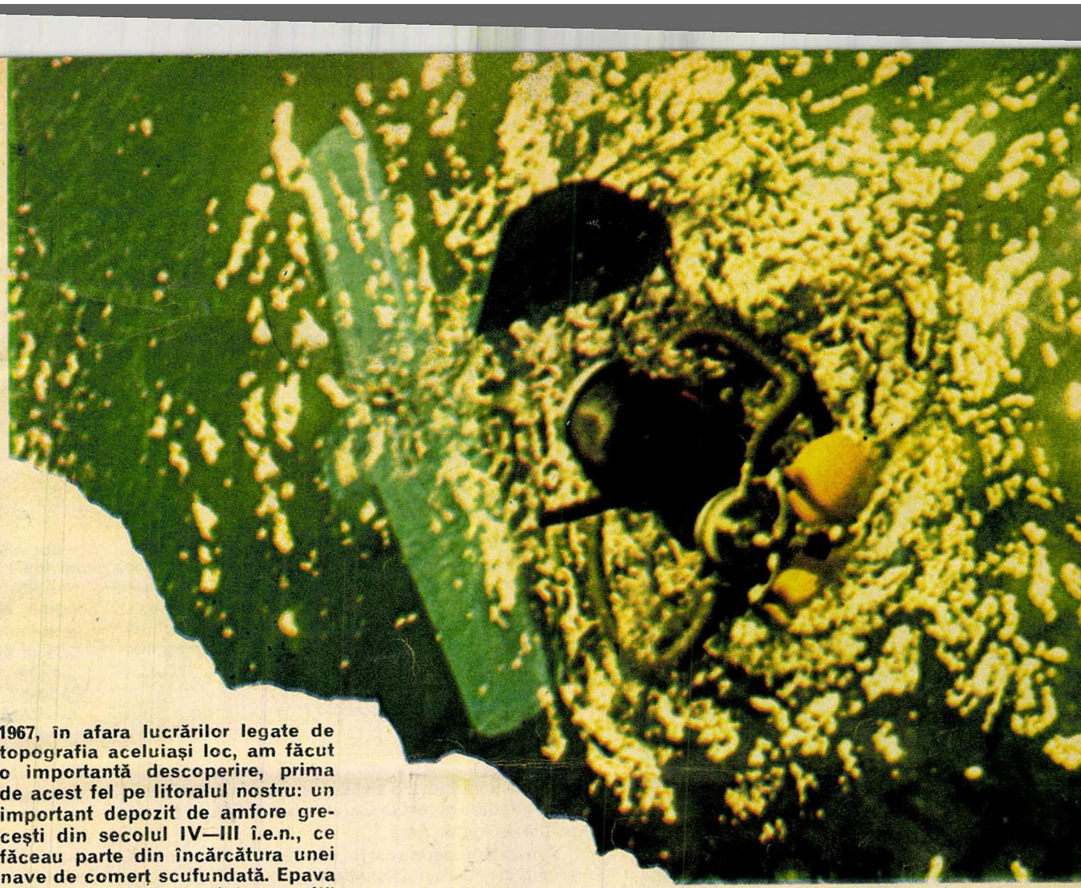

▲ Spre adîncuri...

...acolo unde doarme istoria. ▼

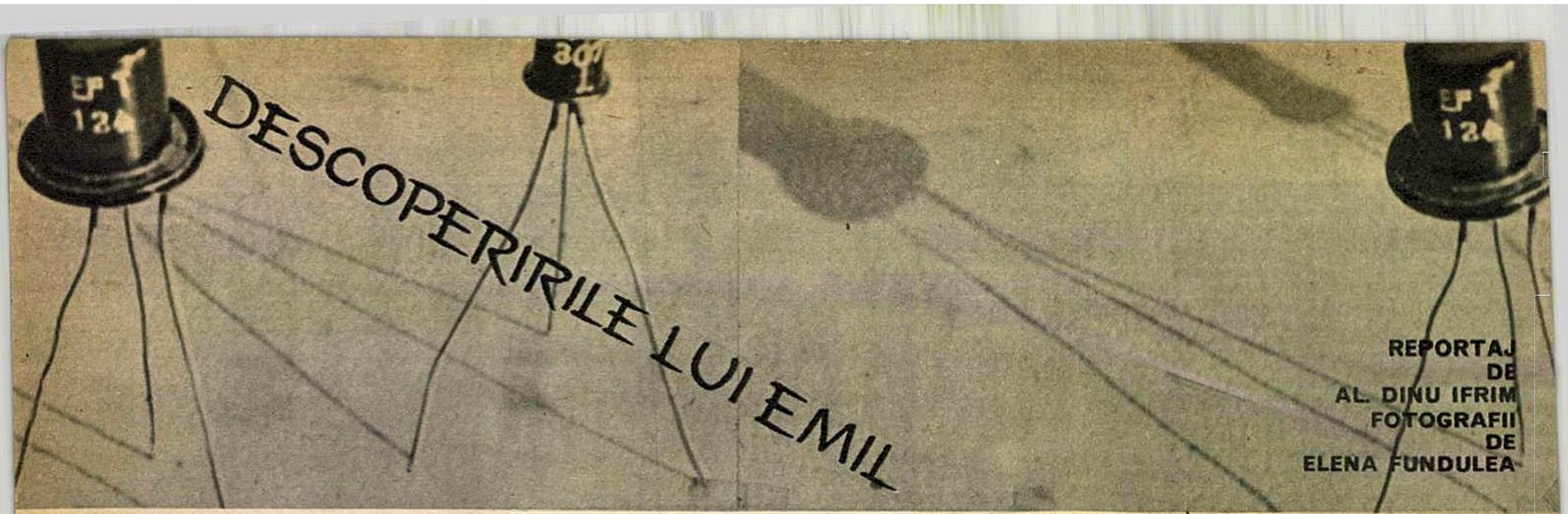

DESCOPERIRILE LUI EMIL

REPORTAJ
DE
AL. DINU IFRIM
FOTOGRAFII
DE
ELENA FUNDULEA

OCHII CELOR 7 OCHI

De cînd fusesem pe Lotru nu mai urcase la volan. Mai bine-zis, pe bancheta de lîngă volan, fiindcă el, Emil, nu are permis și nu poate să conducă. Mi-a spus:

— Dacă trebuie să mergem în mai multe locuri, cu mașina ne deplasăm mai rapid. Dar nu înțeleg cum vine cu cei șapte ochi...

— Ai să vezi.

— Zici că ai fost ieri acolo?

— Da.

— Socotește?

— Perfect.

N-am mai zăbovit o clipă. Am urcat în mașină și în zece minute am fost la Gara de Nord. Clădirea e la o palmă de loc de gară.

Am urcat repede scările, am deschis ușa. Am fost primiți cu aceeași amabilitate.

— Acesta e!

Emil, nerăbdător ca de obicei, s-a apropiat, s-a uitat cu gura căscată cum clipește din cei șapte ochi și, nici una — nici două, a început cu întrebările:

— Zece ori zece?

— 100

— O sută ori treizeci și opt?

— 3 800

O fracțiune de secundă — și gata răspunsul.

Emil s-a apropiat și mai mult, să cerceteze, să vadă.

O țesătură complicată de fire subțiri și colorate, punctată cu sute și sute de tranzistori mici cît un băț de chibrit, și mai mici chiar, își aduna impulsurile la cei șapte ochi cu globulețe de cristal, în pupilele cărora pîlpîirile de energie se transformau în cifre: răspunsurile exacte la întrebările de matematică care i se puneau.

— Așadar, un calculator electronic...

— Da, precizează Adrian Rusu, asistent universitar la facultatea de electronică, în laboratorul căreia ne aflăm. Doi dintre cei care l-au construit se află de față: studenții Lucia Miclea și Dan Tonceanu.

Emil scoate carnețelul din buzunar.

— Dacă se poate, un scurt interviu. Cît timp s-a lucrat la el?

— 320 de zile. Numai firele legate în această combinație complicată (cu 9 000 de tranzistori și rezistențe) au o lungime de aproape 2 km. Totul trebuia făcut cu mare exactitate. De altfel, fiecare student are o carte de vizită elocventă. Dan Tonceanu, bunăoară. A obținut nu mai puțin de douăsprezece premii, ajungînd în faza pe țară la toate olimpiadele de matematică la care a participat ca elev.

Emil se uită la el admirativ.

— Din școală s-au conturat succesele de acum, nu-i așa? Nu cumva ați fost chiar și pionier?

— Da, și eu, și colega mea.

Lucia Miclea, de asemenea premiantă în fiecare an de liceu, adaugă:

— Ași putea să spun că visul meu de a deveni inginer electronist atunci s-a înfiripat, l-am descoperit în paginile cu formule de fizică și matematică, care m-au captivat.

— Dar cu radio-telefonul de la mina Filipeștii de Pădure? se interesează Emil.

— Ce e cu el?

— E adevărat că tot aici, în laborator, s-a făcut?

— Da, spune Adrian Rusu. Avînd o concepție originală, la care și-a dat girul cunoscutul profesor universitar Gheorghe Cartianu, acest radio-telefon permite dispecerului să țină o legătură permanentă cu minerii din cele mai îndepărtate galerii, cu cel mai înaintat front de lucru din mină.

— Altă noutate, ceva în perspectivă?

— O instalație de televiziune pentru urmărirea circulației, ce va fi așezată în Piața Romană...

*

Am urcat din nou la volan și... la drum.

Aflat încă sub vraja celor văzute, Emil mă întreabă:

— Ai luat vreodată în mînă o chitară electrică?

— Da, chiar nepotul meu și-a făcut — și nu una, ci mai multe. Cum vine de la școală, și are timp liber, pune mîna pe ferăstrău. Dacă nu-i place cum a ieșit chitara, mai face una.

— Dar muzica electronică! se înflăcărează Emil. S-a făcut experiența cu un calculator care a interpretat perfect celebrul monolog din Hamlet.

— E vorba de interpretare...

— Dar și de creație. N-ai auzit?, Chiar la noi, in țară, unii compozitori — cum ar fi Aurel Stroe — au scris muzică excelentă, utilizînd calculatoare electronice!

— Ce să mai spunem de bibliotecarul automat?! am zis.

Emil era la curent și cu acest aspect, mi-a vorbit de milioanele de documente tehnice și științifice care umplu arhivele și că, din ce în ce, acest tezaur se îmbogățește. A continuat cu aceeași convingere:

— Dacă un expert, oricît de operativ ar fi el, s-ar hotărî să citească timp de 8 ore pe zi ceea ce a apărut într-un singur an, să zicem în 1965, în domeniul tehnic și științific, l-ar apuca anul 3 000! E greu de presupus că poate să ajungă la o asemenea vîrstă matusalemică. Bibliotecarul automat, dotat de om cu o memorie extraordinară, îți consultă rafturile ticsite cu cărți pînă în tavan cu o viteză de... 120 000 de cuvinte pe minut.

Nu m-am îndoit o clipă de cele spuse de Emil, fiindcă îl stiu că citeste mult, se informează din sursele cele mai autorizate, dar n-am mai continuat discuția. Ajunsesem în altă parte a orașului, în fața unei clădiri cu linii arhitectonice moderne, înălțată nu de mult pe malul lacului Floreasca.

— Numele dumneavoastră? i s-a adresat Emil, politicos, tînărului electronist care ne-a întîmpinat.

— Valeriu Cozlovschi.

— N-am fost pînă acum într-un institut de cercetare electronică...

— Nu-i numai atît, răspunde inginerul. La noi se fac, în serie, pentru centrale electrice automate sau pentru marile laminoare de la Galați și Hunedoara, adevărate mașini cibernetice. Și încă un lucru foarte important...

Valeriu Cozlovschi ne-a invitat într-o cameră alăturată. O mașină, ca de scris, țăcănea necontenit. De la ea, niște cordoane duceau la un fel de dulap, în picioare, în interiorul căruia tot ce se afla acolo, circuite, beculețe, fremătau ca un organism omenesc. Deodată, pe o masă s-a auzit sunînd telefonul. Cineva a ridicat receptorul.

— Da, aici Bucureștiul!... — a răspuns apelului făcut de omul aflat la celălalt capăt de fir. Porțile de Fier?... Numaidecît...

Și zicînd, s-a uitat pe o foaie plină toată cu operațiuni matematice.

— Calcule pentru constructorii de acolo, de la hidrocentrală. De altfel, chiar buletinul meteorologic pe care îl ascultăm la radio are ceva din munca noastră: aici se prelucrează o parte din datele sosite din diferite colțuri de pe glob; mai întîi noi, cu mașinile electronice, alcătuim (bineînțeles, în cifre) prognoza timpului probabil.

O fată îmbrăcată în halat alb coboară repede scările și dă buzna pe ușă.

— Radarul funcționează grozav!

— Radar?! se miră Emil.

— A, e o glumă a noastră, a electroniștilor, rîde fata, Rodica Vitan. E un radar-liliput, care se mișcă cu... aerul condiționat din cameră. Ei, dar mașinile astea electronice sînt altceva! Și zicînd, ochii i s-au umplut de lumină. Aceeași, pe care o văzusem și în privirile electroniștilor care, timp de 320 de zile, au stat aplecați cu migală și pricepere asupra «robotului-matematician», însuflețindu-l, dîndu-i din forța lor intelectuală, investindu-l cu acel atribut de «secretar al geniului uman». Atribut al cutezanței, ce conferă electroniștilor, profesiei lor atît de frumoasă și indispensabilă industriei noastre în plină ascensiune, adevărata brățară de aur!

• Consultație... electronică

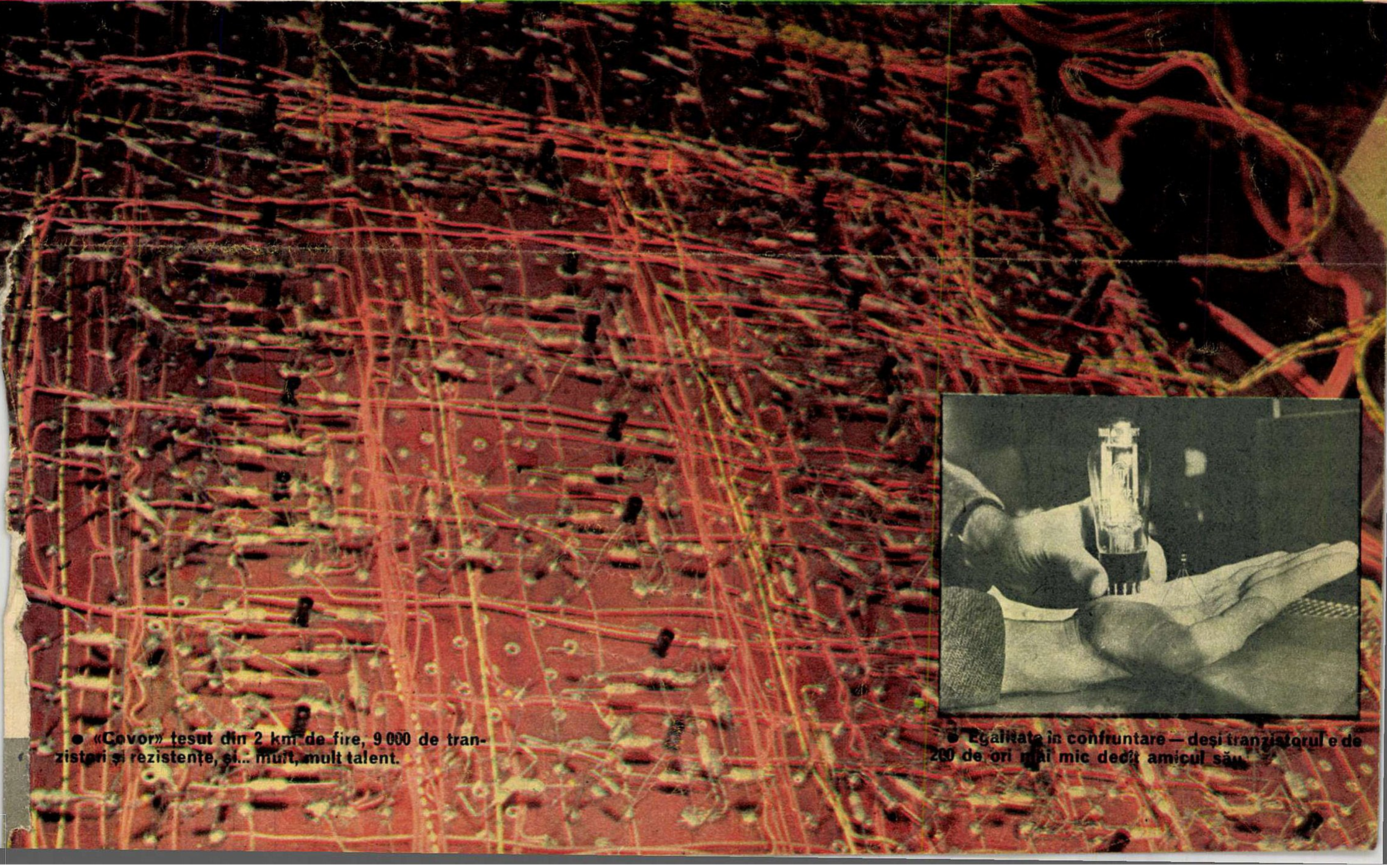

• «Covor» țesut din 2 km de fire, 9 000 de tranzistori și rezistențe, și... mult, mult talent.

• Egalitate în confruntare — deși tranzistorul e de 200 de ori mai mic decît amicul său.

ROMAN FOILETON

OPERAȚIUNEA „HERCULE”

DE OVIDIU ZOTTA

În noaptea aceea frigul slăbi și, spre dimineață, orașul cunoscu, uimit și bucuros, surpriza primei ninsori. Marius se trezise foarte devreme, la cinci fără ceva. Era obosit și năuc, dar se învioră numaidecît *auzind* cum ninge. Mai exact, recunoscuse acea îndulcire a zgomotelor care se datorește ninsorii abundente. «Ce-i cu tine de te-ai trezit la ora asta?» se alarmă mama, vîrînd capul pe ușă. «Am teză la fizică» minți el. «Bine, să-ți pregătesc gustarea. Ești sigur că e ora cea mai potrivită pentru lecții?». Marius mormăi somnoros: «Nu știu. Să-i fac proba». În ultimele luni, devenise mai ursuz, mai puțin dispus să-și destăinuie gîndurile, în schimb termina orice lucru început, fie că era vorba de studiu, fie de o treabă gospodărească.

Nu avea nici o teză, dar hotărîse ca, pînă la ora 8, să-și termine de scris și de învățat deoarece îl așteptau două întîlniri importante. Mai întîi, dădu la iveală micul bloc notes cu scoarțe albastre al planului «Operațiunea Hercule». La o anumită pagină notă: [illegible] ceea ce, în cifrul inventat de el, însemna «Luat 10 la fizică». Oftă: «Ce frumos s-ar fi desfășurat Operațiunea Hercule dacă nu intervenea pacostea cu tabloul!..».

Își rîndui la îndemînă cărțile și caietele pentru ziua aceea, căscînd prelung, aproape din minut în minut.

Trei ceasuri mai tîrziu, sună la Tiberică Avramescu. Conform unei vechi deprinderi, orice discuție între ei doi trebuia să fie plină de ironii. Pricina nu se datora dușmăniei. Pur și simplu, fiecare simțea, la apariția celuilalt, o inexplicabilă provocare.

De astădată Marius își pregătise cîteva cuvinte mai așezate («Tiberică, ce faci, băiatule, nu te deranjez dacă intru cinci minute?»). Dar, îndată ce-i zări în deschizătura ușii chipul lunguieț și grav, uită tot și rînji:

— Noroc, strîngătorule de vechituri! Avem acasă o albie crăpată, mama vrea s-o arunce, dar eu i-am zis că să ți-o dăm ție, poate identifici în ea corabia argonauților!

Odată, la începutul carierei sale, arheologul nostru venise năuc la școală, comunicînd că e în posesia unui «scut de cavalerie din secolul 16», achiziție care s-a dovedit a fi doar un biet capac de godin...

Deși pe buzele lui Tiberică ședea o foarte frumoasă frază de întîmpinare («Ce bine că ai venit, era și timpul ca noi doi să terminăm cu cearta!») obișnuința i-o luă înainte:

— Să trăiești, bătrîne ignorant! Văd că ai studiat pe îndelete. «Poveștile Olimpului», ediția specială pentru preșcolari, fără text, în 64 de planșe colorate! Acum poți să-ți dai doctoratul în mitologie!

Avu loc, în fața rafturilor cu colecții, o convorbire însuflețită. Marius se rugă, porunci, argumentă, se înnegri de supărare, apoi o lua din nou cu duhul blîndeții, bătu din picior, spuse cuvinte grele... De uimire, chipul lui Tiberică se lungise și mai mult. «Nu se poate! Insiști degeaba! E o farsă! Ha! Te pomenești că-mi ceri și cuvîntul de onoare!» Marius rîse: «Ar fi inutil. Sînt sigur că și fără asta o să păstrezi secretul! Și știi de ce? Pentru că mai tîrziu sa te poți lăuda că *fără tine* n-aș fi făcut nimic. Culmea e că s-ar putea să ai perfectă dreptate!».

...Într-un tîrziu, Tiberică se lăsă convins. «Fie. Cred că e exact ceea ce te interesează!» și-i întinse, oftînd îngrijorat, o statuetă de marmură, înaltă de vreo 25 cm, reprezentînd un atlet cu chipul strălucitor de cutezanță. «E un zeu?» întrebă Marius». «E Hercule. L-am găsit la Istria. Uite, scrie aici — și-i arătă fața inferioară a soclului — He-ra-cles, cu litere grecești. E tot ce am mai prețios. Dar dacă tu spui...»

— Hercule... murmură Marius. De necrezut! Hercule!

În trecere, îl luă și pe Prințesă. Acesta era morocănos, nu manifestă nici un pic de entuziasm, dar Marius îi reaminti: «Ți-am spus că noi doi vom fi, pentru un timp oarecare, frați siamezi. Mișcă-te!».

Calea Roșiorilor, plină de magazine, hoteluri și localuri era primul loc din oraș unde se făcea simțită apropierea Anului Nou. Mii de becuri închipuiau, de-a lungul trotuarelor, siluete de brazi, cerul străzii era presărat cu steluțe multicolore. Trecătorii se opreau mai cu seamă dinaintea clădirii magazinului universal «Mercur», unde, pe toată înălțimea celor șapte etaje, era aplicat un Moș Gerilă. Acestui colos din catifea, barbă, mustăți și electricitate — instalatorii, suspendați în funii ca niște alpiniști, îi aduceau ultimele retușuri. Privirile trecătorilor erau ațintite mai ales spre cel care lucra la figura personajului. «Trebuie să ai ceva curaj pentru asta!» spuse o doamnă. Îndrăznețul muncitor se găsea la nivelul etajului șapte. «Sînt învățați, dragă — o edifică soțul ei — există echipe speciale de lucru la mare înălțime. Doar primesc *bani* și asta explică tot, nu-i așa?».

«Nu, nu e tocmai așa!» îi veni lui Marius să răspundă, dar se mulțumi să clatine compătimitor din cap și-l înșfăcă de mînă pe Prințesă, căci îndrăznețul care lucra acolo, sus, era Geo Blondul.

— Urcăm!

Intrară în magazin, suind cu liftul pînă la etajul șapte. Aici era unul din depozitele magazinului: lăzi, baloturi, munți de jucării, sticle cu vin, stofe, dulciuri, încălțaminte, vase de bucătărie, articole sportive. «Ce loc drăguț!» se bucură Prințesă, repezindu-se la o mulinetă scăpată pe pardoseală în timpul transportului. Se apleacă... Dar Marius o expedie dintr-un șut în colțul cu articole sportive: «Prințesă, nu-mi plac glumele *astea!*».

Prin fereastra deschisă se zărea ceafa din țevi metalice și cabluri a lui Moș Gerilă. Marius se aplecă precaut peste pervaz. Sub el, la mai puțin de un metru, zări creștetul blond al lui Geo. Jos, aglomerația străzii. Geo lucra cu patentul și șurubelnița, avea mîinile roșii de ger.

— Geo! chemă Marius, încet.

Blondul privi în sus, chipul i se schimonosi de furie, dar mai ales de uimire.

— Geo, am o treabă cu tine.

— Și vii să mi-o spui aici?!

— Geo, îmi pare rău de ce s-a întîmplat ieri. Am venit să-mi cer iertare...

SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX •

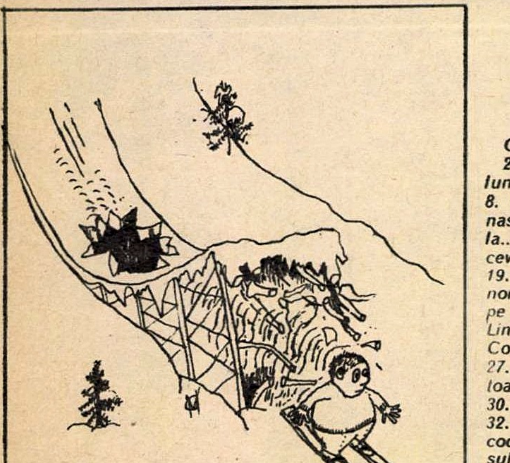

V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

IN PLINĂ IARNĂ

ORIZONTAL

2. Patinoar natural. 5. Derdeluș de lung metraj. 7. O bucată de... gheață. 8. Îngheață la zero grade. 10. Ca nasul... înghețat. 11. «Bate iarna la...». 14. Tremură... cînd dau ceva (fem.). 17. Mormane de zăpadă. 19. Dinspre unde s-au mai răzbunat norii în prima strofă din poezia «Iarna pe uliță» de George Coșbuc. 22. Liniște! 23. Începe să alunece! 24. Corbul cînd acompaniază Crivățul. 27. Mingea hocheiștilor. 28. Referitoare la cele care, iarna, se dezgheață! 30. Așa (mold.). 31. Sfîrșit de iarnă! 32. Ca orice om... de zăpadă. 33. În cocoloș! 35. Plin de zăpadă. 37. Uriașul din «Orășelul copiilor». 40. Plan înclinat în care schiorul nu folosește bețele decît pentru cîrmit (pl.) 42. Rostogoliri masive de zăpadă periculoase pentru schiori și turiști. 45. Iarna e mai scurtă. 46. Gen de slalom. 47. Dezlegătorul enigmei sfinxului. 48. ... — de — păr.

VERTICAL

1. Timp favorabil săniușului. 3. În sanie. 4. Un fel de urcuș. 6. Ploaie amestecată cu ninsoare. 9. Nu astfel. 11. Se topește de căldură și iarna! 12. În fața saniei! 13. Pictor român, autorul tabloului «Scene de patinaj». 15. Urcarea sau coborîrea alpinistului cu ajutorul frînghiei, ca singurul mijloc eficace. 16. La o parte! 18. Primul timp la săritura cu schiurile, celelalte trei fiind împingerea, zborul prin aer și aterizarea. 20. Cîntec de leagăn. 21. Încălțăminte de iarnă. 22. Sport de iarnă la munte. 25. Cuvînt din refrenul cîntecelor populare. 26. Plină de... iarnă. 29. Bucuria iernilor pentru copii. 34. Sanie cu... șofer. 36. Poezie de Alecsandri care începe cu cuvintele «Zi cu soare, ger cu stele!... 38. Topesc... iarna! 39. Pasionat. 40. Alb ca zăpada. 41. Poet român, autorul poeziei «Ninge». 43. Iarna umblă după hrană în haită. 44. Est - Sud - Est.

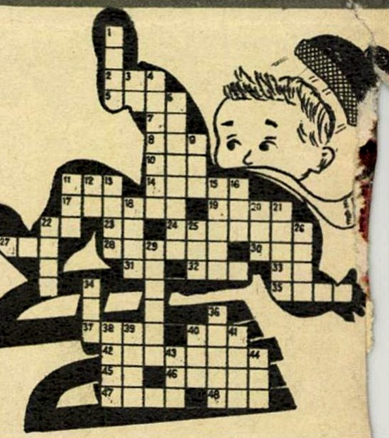

Mihai PĂTRAȘCU

Blondul îl privi îndelung, neştiind ce să creadă.

— Geo, nu ştiam că tu... În fine, abia pe urmă am aflat că eşti un tip formidabil, Prinţesă mi-a spus, eu întîi n-am vrut să cred, dar adineaori, cînd m-am uitat la tine de jos...

— Ce vrei? se răsti Geo. Şi, cu ochii sclipind provocători: Nu prea te aud bine! Vino aici, mai aproape...

Îi arată, rînjind, leagănul lui de susţinere, o scîndurică lungă de un metru şi lată de-o palmă, suspendată ca un trapez de circ.

Marius simţi că-l cuprind toate spaimele. Totuşi, evitînd să privească în jos, încălecă hotărît pervazul. O rumoare de panică se răspîndi printre trecătorii care observaseră scena. Ţinîndu-se de ţevi, Marius se lăsă încet, pe lîngă cuşma lui Moş Gerilă, şi puse piciorul pe leagăn. Transpirase de încordare. Geo chicoti, începînd să balanseze leagănul:

— E bine aici, nu-i aşa? Bine şi comod! Ia uită-te *in jos!* Ieri făceai pe grozavul, dar să te văd *acum*. Hai, priveşte *in jos*, cînd îţi spun!

Marius îşi aplecă încet, cu fereală, privirile. O spaimă îngrozitoare îl cuprinse, ameţi — dar Geo îl înşfăcă zdravăn de subsuoară. Batjocura îi dispăruse din glas.

— Ajunge, nu te mai uita! porunci el. Oricum, eşti destul de curajos. Geo Blondul-adăugă el, cu mîndrie — i-a respectat întotdeauna pe oamenii curajoşi.

— Adevărat, Geo? Poţi tu să juri că sînt un om curajos?

— Şi niţel cam aiurit, pe deasupra. Dacă te zăreşte maistrul cu protecţia muncii, să vezi ce păţesc!

Rapid, îi legă în jurul pieptului o frînghie:

— Gata, te-am asigurat. Acum încearcă să urci înapoi.

— Bine, zise Marius, dar încă nu ţi-am spus de ce am venit.

Îi făcu semn lui Prinţesă care, despachetînd statueta, o aşeză pe pervaz. Hercule privi cu uimire oraşul.

— Ce spui, Geo? Mi-a făcut-o cadou un unchi. Artă antică. Două mii de ani garantaţi. Foarte valoroasă.

— Bravo, s-o stăpîneşti sănătos.

— Dar — zise Marius, compunîndu-şi

o expresie şi un ton de prostănac revoltat — eu vreau să strîng bani pentru un magnetofon. Toţi au, nu mai eu, nu! Bătrînul meu nici nu vrea să audă, atunci eu am zis că o să-mi procur singur ce am nevoie, atunci el a zis că să te văd cu ce bani, atunci eu m-am dus la unchiul...

— ...atunci el ţi-a «dăruit» statueta! imită Geo acest fel de a vorbi. Ia ascultă: în fond, de unde o ai?

— Ce contează! se prefăcu Marius a fi în încurcătură. Acum e a mea şi gata! Tu ai mai multe relaţii, ajută-mă s-o vînd. M-aşi fi dus la Consignaţia, dar acolo cer prea multe acte... preciză el, cu subînţeles. Te rog, Geo! O să ai şi tu partea ta.

Geo îi ciocăni fruntea cu degetul:

— Bagă-ţi bine în cap: *nu mă interesează!* Şi te sfătuiesc s-o duci *înapoi*, acolo de unde ai luat-o.

Marius îl privi dezorientat. Pe chipul lui Geo nu era nimic care să te facă să crezi că glumeşte. Prinţesă, care-i urmărea sprijinit în coate pe pervaz îi făcu lui Marius un semn, adică «Ţi-am spus eu că n-o să meargă».

— Ascultă, Geo — zise încet Marius, cu alt glas, glasul lui obişnuit — m-ai înţeles greşit. Probabil, nu m-am exprimat bine. Statueta e *a mea*, n-am furat-o; e un cadou. Cam scump, dar cadou. Poţi să verifici.

— Şi ce vrei de la mine?

— Nu ţi-am spus? Vreau să vînd statueta. Poate cunoşti vreun colecţionar de artă, de *tablouri*... Sînt tipi care fac orice pentru a obţine o statuetă sau un *tablou*. Unele *tablouri vechi* sînt foarte scumpe, şi atunci... haţ!

Pupilele lui Geo se mişcară fulgerător; o privire spre Marius, alta spre Prinţesă, apoi din nou spre Marius:

— Cine te-a trimis aici? De unde ştii că eu cunosc oameni care se interesează de tablouri vechi? Bagă de seamă, frînghia asta care te ţine s-ar putea desprinde...

Prinţesă, de la fereastră, ameninţă îngrozit:

— Eu strig! Strig după ajutor!

— I-ai spus ăstuia tot, nu-i aşa! i-ai spus tot, m-ai distrus!

— N-am nici o vină! se tîngui Prinţesă. A aflat singur. Întreabă-l.

— Am fost de faţă atunci, zise încet Marius. O să-ţi explic. Dar să nu crezi că am ceva cu tine, Geo. O să-ţi explic tot. Tu nu ştii că, fără să vreau, m-am trezit complice cu voi. Dar eu sînt un om obişnuit, Geo, am anumite planuri ale mele, iar chestiunea cu tabloul m-a dat peste cap!

În cîteva cuvinte, îi povesti întîmplarea de pe strada Depozitelor. Cum ajunsese să aibă la gît fularul lui Prinţesă, cum se pomenise cu tabloul în mînă. Prinţesă confirmă fiecare amănunt, înclinînd cu tristeţe capul. Geo era uluit şi înspăimîntat. Obrajii i se albiseră şi — pacoste de care nu ştia cum să scape — ochii i se umpluseră de lacrimi mărunte, strălucitoare.

— Şi ce vrei tu acum? Am bani, uite C.E.C.-ul, mergem imediat, ţi-i dau pe toţi. *Nu vrei!* Atunci, ce vrei? Să mă nenoroceşti?

— Geo, un pic de ajutor, atît îţi cer! îl imploră Marius. Tu nu rişti nimic, şi nici Prinţesă. Numai eu. Risc *singur*, pentru toţi!

Geo îşi şterse, ruşinat, ochii cu dosul palmei:

— Nu te lua după lacrimile astea. E o boală de ochi. *Un om ca mine* nu plînge. Acum plecaţi. Ne vedem diseară. Şi să-ţi scoţi din cap că s-a născut omul care să rişte pentru mine!

Cînd se aflară din nou jos, Marius zise îngrijorat:

— Cine mă asigură că Geo nu ne pregăteşte o festă urîtă? Prea repede s-a lăsat convins! Ăsta ori are un caracter foarte slab, ori e nemaipomenit de viclean!

Deodată, privitorii începură să aplaude, ca la teatru. Sus, Geo, terminînd de lucru apăsase pe comutator. Giganticul Moş Gerilă se însufleţi: zîmbea, îşi mîngîia barba şi spunea cu un glas detunător şi voios: «La mulţi ani! Magazinul «Mercur» este locul pe care trebuie neapărat să-l vizitaţi înainte de a vă hotărî ce surprize să le faceţi celor dragi de Anul Nou!»

Începu să ningă. Marius privi nedumerit spre Geo, care, micşorat, pierdut în cascada fluturilor albi răspundea prin semne prietenoase aplauzelor de jos.

(Va urma)

• SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX •

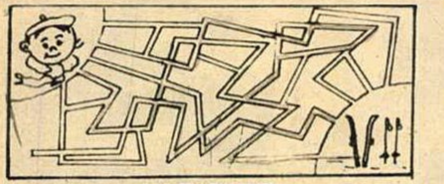

LABIRINT
cum ajunge Nicu la schiuri?

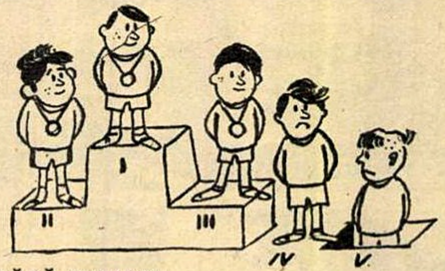

FĂRĂ CUVINTE
DAN VASILE DUMITRESCU

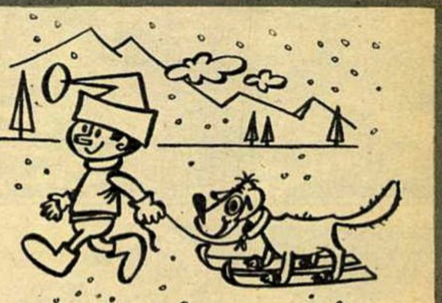

FĂRĂ CUVINTE NIC. NICOLAESCU

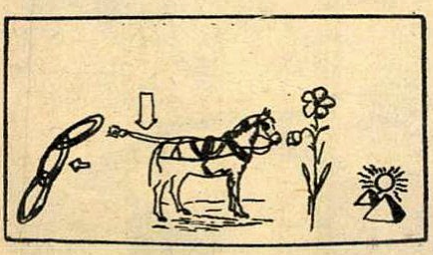

«DE PĂSTRARE»
Rebo anagramat: 2+3+4+2

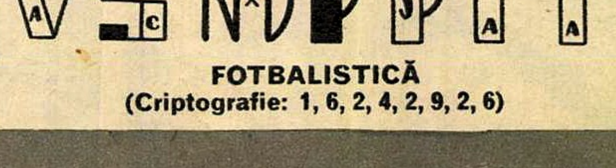

FOTBALISTICĂ
(Criptografie: 1, 6, 2, 4, 2, 9, 2, 6)

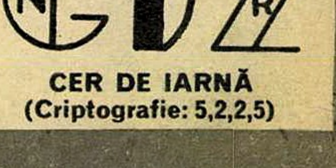

CER DE IARNĂ
(Criptografie: 5,2,2,5)

DIAMANTELE NEGRE

Scenariu: **AUREL WEISS** Ilustrații: **NICU RUSSU**

2 **REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: DINU PREDESCU ȘI ANCA PRIMESC ÎNSĂRCINAREA DE A STUDIA ETNOGRAFIA ȘI FOLCLORUL TRIBULUI TUGU DE PE INSULA KIWI. UN DOCUMENT CIUDAT ÎNCHIS ÎNTR-O STICLĂ ȘI PESCUIT PE COASTA AUSTRALIEI SEMNALA CĂ PE INSULA KIWI SE PRACTICĂ SACRIFICII UMANE.**

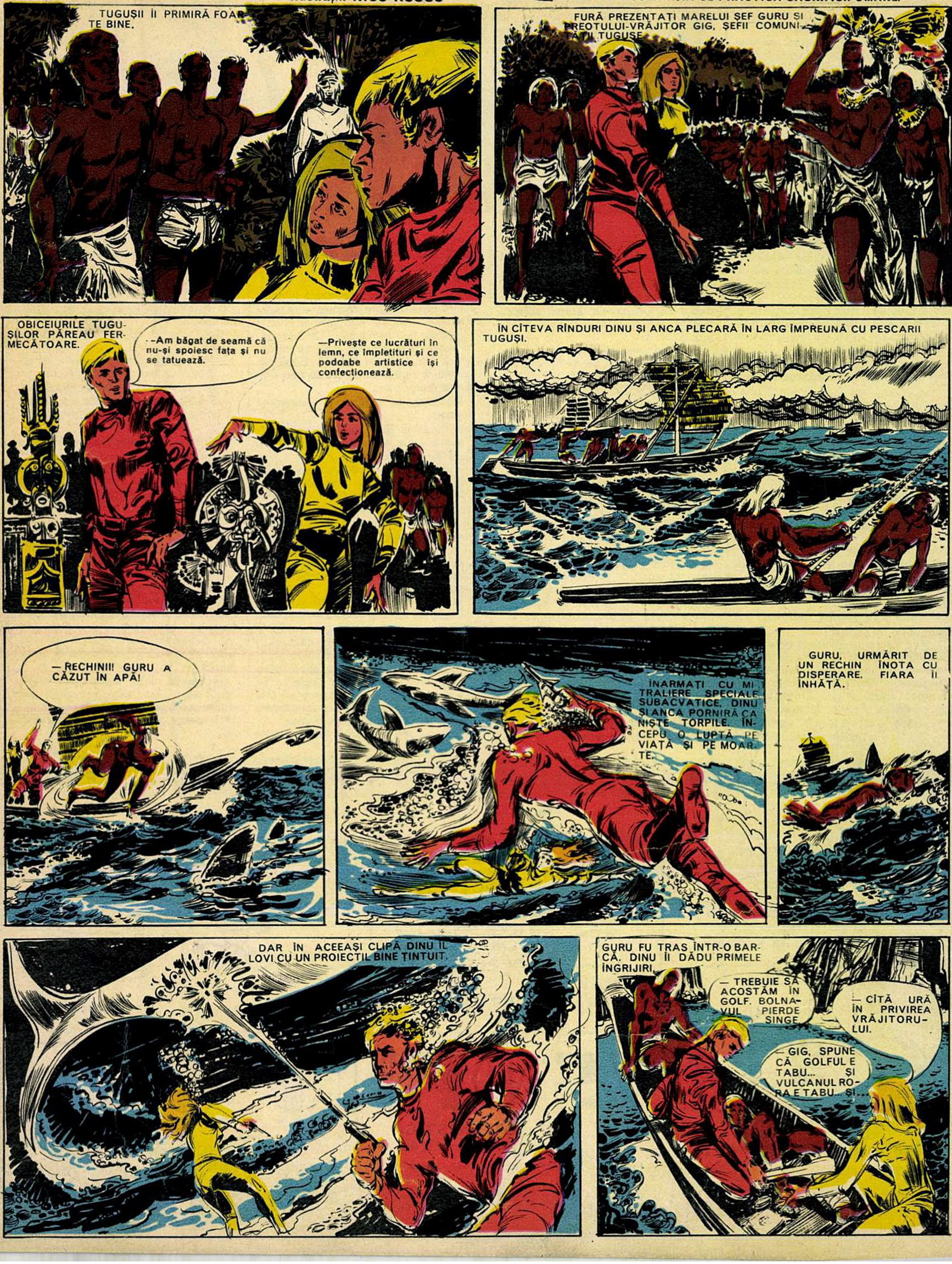
TUGUȘII ÎI PRIMIRĂ FOARTE BINE.
FURĂ PREZENTAȚI MARELUI ȘEF GURU ȘI PREOTULUI-VRĂJITOR GIG, ȘEFII COMUNITĂȚII TUGUSE.
OBICEIURILE TUGUȘILOR PĂREAU FERMECĂTOARE.
—Am băgat de seamă că nu-și spoiesc fața și nu se tatuează.
—Privește ce lucrături în lemn, ce împletituri și ce podoabe artistice își confecționează.
ÎN CÎTEVA RÎNDURI DINU ȘI ANCA PLECARĂ ÎN LARG ÎMPREUNĂ CU PESCARII TUGUȘI.
— RECHINII! GURU A CĂZUT ÎN APĂ!
ÎNARMAȚI CU MITRALIERE SPECIALE SUBACVATICE, DINU ȘI ANCA PORNIRĂ CA NIȘTE TORPILE. ÎNCEPU O LUPTĂ PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE.
GURU, URMĂRIT DE UN RECHIN ÎNOTA CU DISPERARE. FIARA ÎI ÎNHĂȚĂ.
DAR ÎN ACEEAȘI CLIPĂ DINU ÎL LOVI CU UN PROIECTIL BINE ȚINTUIT.
GURU FU TRAS ÎNTR-O BARCĂ. DINU ÎI DĂDU PRIMELE ÎNGRIJIRI.
— TREBUIE SĂ ACOSTĂM ÎN GOLF. BOLNAVUL PIERDE SÎNGE.
— CÎTĂ URĂ ÎN PRIVIREA VRĂJITORULUI.
— GIG, SPUNE CĂ GOLFUL E TABU... ȘI VULCANUL RORA E TABU... ȘI...

(Va urma)

CORSARUL VI SE DESTĂINUIE

(10)

Nu cred să existe o formație de fotbal care să nu vrea să obțină victoria, dar puține sînt cele care au mijloacele de a o realiza. Or, Nunweiller III cerea de la noi tocmai acumularea acestor mijloace. Le cerea demonstrînd prin exemplu personal cum se realizează acest lucru.

Despre tricolorii noștri care au reușit calificarea pentru turneul final al C.M. din Mexic se spune adesea că se disting de alte formații românești prin capacitatea lor de luptă, prin faptul că fiecare dintre titulari se dăruiește total pe întreaga durată a fiecărei partide. Ei bine, îndrăznesc să spun că asta înseamnă că noi, cei de la «Dinamo», am reușit să le transmitem și celorlalți colegi din reprezentativă «lecția» lui Nunweiller. Și mă gîndesc că dacă Nelu Nunweiller ar fi avut alături de el, atunci cînd juca în națională, alți zece cu inima lui, România ar fi fost prezentă și la «World Cup», nu numai la «Mexico'70». Pentru că, nu văd de ce n-aș spune-o, nu cred în ruptul capului că noi sîntem cei mai talentați fotbaliști români din ultimii treizeci de ani (numai dacă mă gîndesc la «aripa» Pîrcălab—Varga și mi-e suficient). Noi însă am înțeles ceva, ceva în plus față de toți ceilalți. Atîta doar...

Vorbind atît despre Nelu Nunweiller, trebuie să mai spun încă ceva, care cred că a scăpat multora dintre cei care-i urmăresc și-i iubesc cu adevărat pe fotbaliști: eu n-am jucat niciodată împreună cu Nelu în același «unsprezece» într-un meci oficial și asta-i una dintre părerile mele de rău. S-a întîmplat așa, încît atunci cînd eu am intrat în prima garnitură, Nunweiller III a fost înlocuit. Îmi pare rău din acest punct de vedere, sînt bucuros însă că am fost, totuși, elevul lui, și că niciodată nu voi uita ceea ce am învățat de la el.

Nu, nu eu l-am înlocuit pe Nelu Nunweiller. Eu am debutat în prima formație a clubului «Dinamo» venind în locul lui Frățilă. Presa n-a remarcat debutul meu. Pe atunci, toți suporterii dinamoviștilor purtau cu ei «icoana» lui Titi Frățilă, acest mare vîrf de atac. «Omul cu golul» ani de zile, atît la «Dinamo», cît și în «națională», Titi suferise accidentul care l-a scos din echipă, lăsîndu-mi mie locul lui. Întîmplarea nu prea m-a avantajat. Toți priveau cu circumspecție prezența mea în linia de atac dinamovistă. Pînă și Varga...

Poate, totuși, a fost bine că s-a întîmplat așa. Pentru că faptul se înscrie perfect în șirul dificultăților pe care le-am întîmpinat tot timpul, și care m-au făcut să-mi încordez și să-mi folosesc toate forțele, toate posibilitățile. Poate că a fost bine și pentru ceea ce oamenii fotbalului numesc *«psihologia jucătorului Dumitrache»*. N-am citit și n-am auzit nicăieri la adresa mea exclamații de tipul celor care au aureolat debutul lui Varga, de pildă (formidabil, extraordinar, excepțional). Totuși am avut succes pentru că reușeam să înscriu goluri. Și, încet, încet, gazetarii și suporterii echipei «Dinamo» și-au dat seama că se găsise un înlocuitor al lui Frățilă și s-au împăcat cu această realitate...

(va urma)

CĂLUȚUL de FILDEȘ ÎN PLINĂ CURSĂ

Din motive obiective, călușul nostru a luat startul cu oarecare întîrziere. În timpul acesta însă i-a fost pus la punct tot... harnașamentul, iar el a avut posibilitatea să se pregătească, să adune suficientă experiență și energie, care să-i ajungă pentru cursa lungă de o jumătate de an.

Și iată-l, acum, în plin... galop. Peste 1 200 de pionieri și școlari (clasele I-VIII) din toată țara participă la această cursă, străduindu-se din răsputeri să țină bine frîiele în mîini și să ajungă la SOSIRE în cît mai bune condiții, cu cît mai multe puncte acumulate. Marea lor majoritate se țin bine în șa. Mai sînt însă unii, pe ici, pe colo, care, neobișnuiți pesemne cu asemenea «căluți», cam bat pasul pe loc, întrebînd în dreapta și-n stînga: «Cum să fac? Încotro s-o iau?» Nimic mai simplu. Fiecărui concurent i-a fost trimis cîte un plic voluminos cu materiale documentare. Printre acestea se află și regulamentul concursului, tipărit, care trebuie studiat bine și respectat întocmai.

Ulterior vom reveni cu informații de pe parcursul acestei curse, precum și cu îndrumările de care se va simți nevoie.

Numeroși cititori, printre care Valeriu Predescu (Roșiorii de Vede), Gheorghe Bîlbîie (Pogoanele-Buzău), Vasile Solcan (Botoșana-Suceava) ș.a., ne-au rugat să publicăm în paginile revistei noastre portre-

---

BALONUL DE AUR

un „Oscar" al fotbalului

Și-n fotbal, ca-n multe alte domenii, există, de cîtva np practica desemnării celor mai buni fotbaliști ropeni. Inițiativa desemnării lor au avut-o în 1956, nicarii sportivi de la revista «France Football». De nci, în fiecare an, în urma unei anchete internațio-e, este ales fotbalistul nr. 1 al bătrînului nostru con-ent, spre a fi distins cu o frumoasă cupă denumită ALONUL DE AUR». Convinși că vă interesează să-i ați pe cei distinși cu titlul de «CEL MAI BUN FOTBA-ST» de-a lungul acestor 13 ani, vă prezentăm atît mele, cît și portretele lor: 1956 — **STANLEY MATT-WS** («F.C. Blackpool»); 1957 — **ALFREDO DI STE-NO** (Real Madrid); 1958 — **RAYMOND KOPA** (Real drid); 1959 — **ALFREDO DI STEFANO** (Real Madrid);) — **LUIS SUAREZ** (C.F. Barcelona); 1961 — **OMAR ORI** (Juventus Torino); 1962 — **IOSEF MASOPUST** kla Praga); 1963 — **LEV IAȘIN** (Dinama Moscova); — **DENIS LAW** (Manchester United); 1965 — **EUSE-DA SILVA FERREIRA** (Benfica Lisabona); 1966 — **BY CHARLTON** (Manchester United); 1967 — **RIAN ALBERT** (Ferencvaros Budapesta); 1968 — **RGE BEST** (Manchester United).

ă cum se vede, pînă acum, în cei 13 ani de cînd se ă acest «Oscar» al fotbalului, Di Stefano l-a cîști-două ori, performanță care face din el cel mai bun st din Europa în această perioadă. Pe cînd, oare, vea marea bucurie să vedem inclus, în această e onoare a stelelor fotbalului european, și nu-uia dintre fotbaliștii noștri? Poate anul acesta, rneul final al campionatului mondial din Mexic, articipăm, după o absență atît de îndelungată? din toată inima să fie așa.

OCTAVIAN VINTILĂ

TAINA CORBULUI DE AUR

3

108

Scenariu : **IULIU RAȚIU** Ilustrații: **TEODOR BOGOI**

ÎN PRIMĂVARA LUI 1445, ÎN CODRII HAȚEGULUI. DUPĂ CE A SCĂPAT DE CEI DOI MERCENARI CARE AU VRUT SĂ-L OMOARE, COSTEA DESCOPERĂ ÎN IARBĂ O CASETĂ.

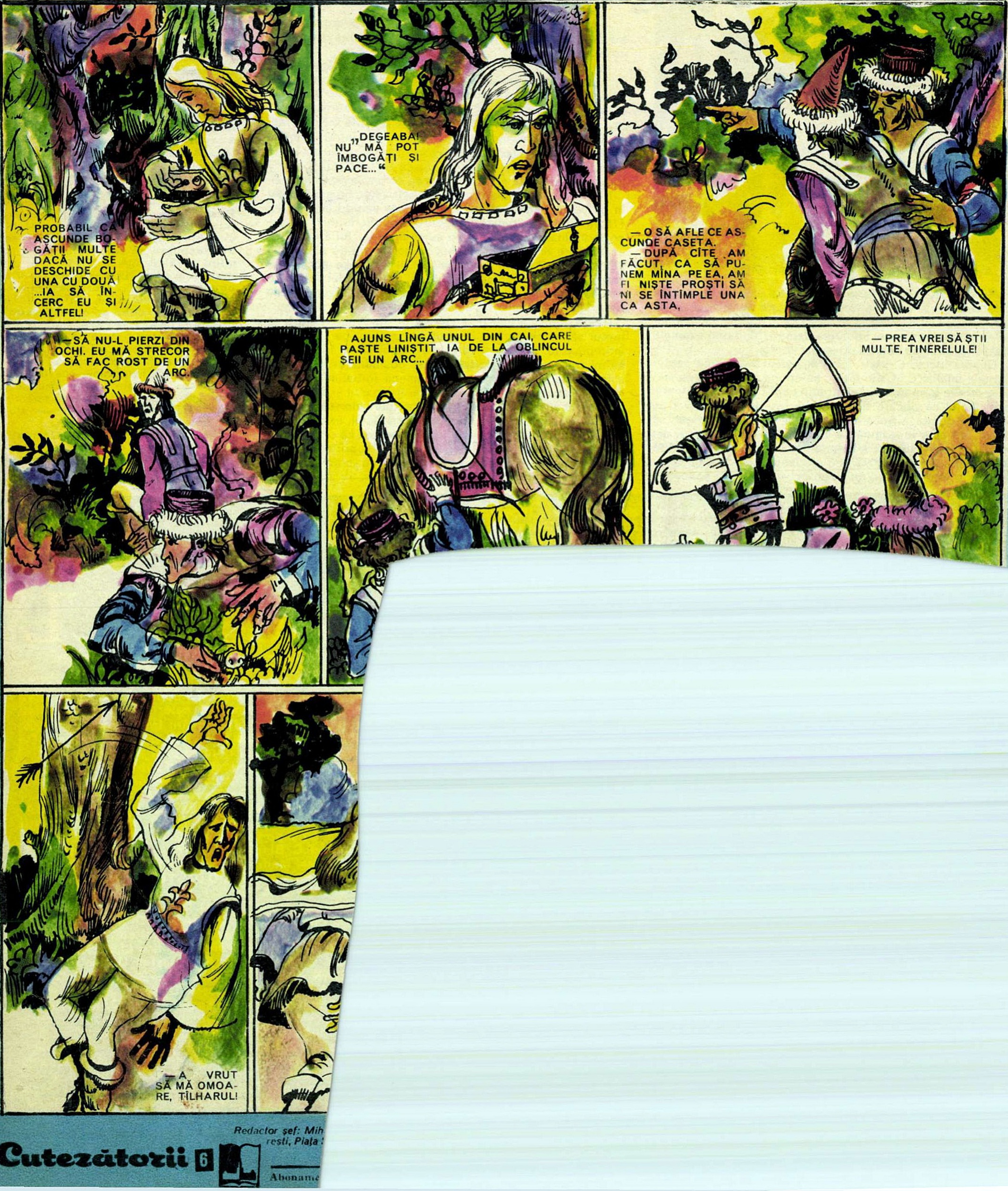
PROBABIL CĂ ASCUNDE BOGĂȚII MULTE DACĂ NU SE DESCHIDE CU UNA CU DOUĂ ...IA SĂ ÎNCERC EU ȘI ALTFEL!
„DEGEABA! NU MĂ POT ÎMBOGĂȚI ȘI PACE...“
— O SĂ AFLE CE ASCUNDE CASETA.
— DUPĂ CÎTE AM FĂCUT, CA SĂ PUNEM MÎNA PE EA, AM FI NIȘTE PROȘTI SĂ NI SE ÎNTÎMPLE UNA CA ASTA.
— SĂ NU-L PIERZI DIN OCHI. EU MĂ STRECOR SĂ FAC ROST DE UN ARC.
AJUNS LÎNGĂ UNUL DIN CAI, CARE PAȘTE LINIȘTIT, IA DE LA OBLINCUL ȘEII UN ARC...
— PREA VREI SĂ ȘTII MULTE, TINERELULE!
— A VRUT SĂ MĂ OMOARE, TÎLHARUL!

Redactor șef: Mih
resti, Piața
Abonam